

KINDEREN VAN KARTON

Drama van Luc KERKHOFS

PERSONAGES

(3 Dames & 3 Heren)

EDWIN: 45,

YVONNE: 40, zijn vrouw

SANDRA: 18, zijn jongste dochter

FRANS: 45, zijn vriend

WENDY: 18, vriendin van Sandra

BOB: 40, afgevaardigde van zelfhulpgroep

DECOR

Huiskamer van een eenvoudige werkmanswoning. Tafel plus stoelen. Divan schuin naar publiek. Links: deur naar keuken. Fond van links naar rechts: deur naar slaapkamers, dressoir, buitendeur. Op het dressoir staat duidelijk zichtbaar de foto van een lachend meisje van ongeveer 18 jaar oud. De meubilering van het vertrek is eerder armzalig.

EERSTE BEDRIJF

(Zondagavond. Er hangt een licht gespannen sfeer in de woonkamer. Edwin zal aanstonds gaan vertrekken naar de psychiatrische instelling. Yvonne loopt heen en weer tussen keuken en woonkamer en maakt zijn valies. Sandra bladert ongeïnteresseerd in een tijdschrift en luistert ondertussen naar het gesprek tussen Edwin en Frans. Bij de foto van Aline hangen enkele relikwieën duidelijk zichtbaar, o.a. oorbellen, ring, gouden kettinkje, horloge en er brandt een kaars. Edwin voert zijn gesprek met Frans terwijl hij enkele krant artikels uitknijpt en die vervolgens op kartonnen plaatjes lijmt. Het gesprek valt soms stil)

FRANS: (drinkt z'n kop koffie leeg) En uwe moestuin, Edwin?

EDWIN: Die ligt daar en die zal daar blijven liggen.

FRANS: Niks meer planten of zaaien?

EDWIN: Wie gaat die proper houden als ik dat enkel in 't weekend kan doen?

Nee, de dagen dat ik thuis ben heb ik wel iets anders te doen.

FRANS: Ge zijt veranderd, Edwin!

EDWIN: Wie zegt zoiets?

FRANS: Ik. Of denkt ge misschien dat ik blind ben?

EDWIN: Hoelang is 't geleden dat ge nog eens hier zijt geweest?

FRANS: Een paar maanden.

EDWIN: Precies een half jaar. 't Was op 31 januari.

FRANS: (rookt een sigaret) Gij kunt die datum zo goed onthouden.

EDWIN: Ik onthoud alle datums. (tikt tegen z'n hoofd) Als die hier ene keer inzitten dan gaan die daar nooit meer uit.

YVONNE: (mengt zich in gesprek) Hij onthoudt veel te veel!

EDWIN: Wat weet jij daarvan?

YVONNE: Dat ge veel te veel in uwe kop steekt, zeg ik!

EDWIN: Daar zijn nu eenmaal dingen die blijven voortspelen in mijne kop. Kan ik eraan doen? Ik heb mezelf niet gemaakt. En dat is trouwens ook de reden waarom ik al twee jaar vijf dagen op zeven weg ben. En waar bemoeit gij u eigenlijk mee?

YVONNE: Sorry, maar ik moet toevallig wel met u leven!

EDWIN: Ik zal m'n plan wel trekken.

YVONNE: Dat zegt gij altijd.

EDWIN: Dat is ook zo.

YVONNE: Welke broek moet ik meegeven?

EDWIN: M'n beste!

YVONNE: Sandra, geef Frans nog eens een kop koffie!

FRANS: Nee dank u. Ik hou niet zo van koffie!

YVONNE: Iets anders?

FRANS: Nee, want ik blijf niet lang. (tot Edwin) En hoe is 't ginder?
(ondertussen gaat Yvonne naar keuken)

EDWIN: Waar?

FRANS: In die instelling waar dat ge zit?

EDWIN: (ongeïnteresseerd) Normaal zeker wel.

FRANS: Wat moet ge daar de hele dag doen?

EDWIN: Niks!

FRANS: En die dokters?

EDWIN: Dat zijn geen dokters. Dat zijn psychiaters. Die proberen uw geweten binnenstebuiten te draaien.

FRANS: En lukken ze daarin?

EDWIN: Bij de meesten wel.

FRANS: Maar bij u niet?

(Edwin weigert te antwoorden)

FRANS: Op die twee jaar moesten er toch al resultaten zijn. (ad Sandra) 't Is toch waar hé.

(Sandra staart naar Frans. Net op het moment als ze iets wil zeggen blikt Edwin naar haar. Ze klapt dicht en begint onmiddellijk verder te bladeren in het tijdschrift)

FRANS: Ge moogt niet vergeten te leven, Edwin.

EDWIN: Gij hebt schoon praten. Gij zijt vrijgezel. Gij hebt geen kinderen. Het enige wat dat gij in uw kop moet steken is dat ge moet opstaan, gaan werken, eten en slapen! Verder niks.

FRANS: Ieder van ons bepaalt z'n eigen leven.

EDWIN: Nee, dat is niet waar! Ieder van ons wordt op de wereld gegooid met of tegen z'n goesting. De ene heeft sjans, de andere heeft tegenslag.

FRANS: Akkoord, maar ge moet niet zwichten als ge een tegenslag te verwerken krijgt. Ge moet vechten, Edwin! Zoals vroeger. Waar is de tijd toen we met veertien gasten met onze Kawasaki's door de straten scheurden? Iedereen van de groep trok zich op aan u! Gij waart onze leider. Niks kon ons tegenhouden!

EDWIN: Dat is twintig jaar geleden. Daar zijn ondertussen veel dingen gebeurd en... veel dingen scheef gelopen.

FRANS: Weet ge nog toen wij twee in het kanaal waren gereden? In dronken toestand uiteraard! (ad Sandra) Uwe Pa eerst en ik achterop. Een schipper heeft ons toen uit het water gehaald. En weet ge nog wat we deden toen we de eerste voet aan wal zetten? Ons kapot lachen omdat we ons gedroegen als twee Engelsen. Dat waren glorie dagen. Dat waren hoogdagen tijdens onze jeugd. Wij leefden. We dronken zoveel bier dat het in ons oren bubbelde. Niemand durfde ons iets in de weg leggen! Ik ben daar nog eens uit de sidecar van de Nest gevlogen, recht bij Bet Prop de mesthoop op! Weet ge dat nog, Edwin?

(Sandra wil lachen, maar als Edwin antwoordt verandert haar blik)

EDWIN: (streng) Dat is voorbij! En heel lang geleden. Over zulke dingen moet ge nu niet meer praten.

FRANS: Ge kunt toch uw eigen jeugd niet verloochenen! (ad Sandra) Dat is toch waar hé! Ik zeg altijd, de goei herinneringen van 't leven onthouden en de slechte... (wegwerpbeweging) ...weg ermee!

(Sandra staat op)

EDWIN: Waar gaat ge naartoe?

SANDRA: Naar m'n kamer.

EDWIN: Waarom?

SANDRA: Ik ga muziek beluisteren. (af)

FRANS: (vervolgt) Maar gij zijt veranderd, Edwin!

EDWIN: Zoudt ge niet veranderen verdomme! (ruimt z'n knip- en plakwerk op)
Ik vraag me wel af wat de reden van uw bezoek is! Komt ge hier alleen leuteren over vroeger? Dan heb ik liever dat ge niet komt!

FRANS: Ik kom alleen maar omdat wij samen zijn opgegroeid. We hebben twintig jaar van ons leven samen doorgebracht. Van in de papschool tot de dag dat gij met Yvonne trouwde.
(muziek op kamer van Sandra staat te luid. Edwin reageert fel bij de deur tot Sandra)

EDWIN: (luid) Kan dat niet wat stiller daarboven? En kom maar naar beneden want ik vertrek seffens!

YVONNE: (komt binnen met ondergoed) Vijf onderbroeken, vijf onderhemdjes, twee broeken en vijf paar kousen. Welke truien moet ik meegeven?

EDWIN: Dat interesseert me niet. Steek erin wat dat ge wilt.
(Yvonne weer naar de keuken)

FRANS: Wanneer komt ge nu terug, Edwin?

EDWIN: Wanneer begint voor u het weekend?

FRANS: Vrijdagavond.

EDWIN: Voor mij ook. Moet gij niet gaan werken morgenvroeg?

FRANS: Waarom?

EDWIN: Omdat ge zolang blijft!

FRANS: Ik kan tegen een stootje. Trouwens, ik ga seffens nog een pint pakken bij Vera.

EDWIN: Gij zult nooit volwassen worden.

FRANS: Dat hoeft voor mij ook niet. Maar ik ben gelukkig. En dat kunnen ze allemaal niet zeggen.

EDWIN: (staart voor zich uit) Gelukkig...! Gelukkig...! (grijnst) Wat is gelukkig? Een borrel...?

FRANS: Nee, ik leef van de liefde.

(ondertussen komt Yvonne weer binnen)

EDWIN: Gij? Van de liefde? Gij weet nog niet eens wat dat wilt zeggen, 'liefde'! Bluffer dat ge daar zit!

YVONNE: (tot Edwin) 't Is tijd voor u. Ge moet u nog gaan scheren en omkleden.

EDWIN: Dat weet ik. (gaat met doos knip- en plakwerk naar keuken, laat deur open)

FRANS: Hoe dat gij dat bij zo iemand kunt uithouden, dat begrijp ik niet, Yvonne!

YVONNE: Ik moet wel want ik ben ermee getrouwd. 't Is mijne vent.

FRANS: Yvonne, ik heb medelijden met u en met Sandra.

YVONNE: Hij kan er zelf niks aan doen.

FRANS: En die instelling dan waar dat 'm in de week vastzit?

YVONNE: Hij heeft er twee jaar over gedaan en nog steeds niet verwerkt!

FRANS: En als ge nu die foto van Aline eens moest wegdoen?

YVONNE: Dat durf ik niet. Dan denk ik dat hij ons huis in brand steekt.

FRANS: Is dat nu al twee jaar geleden? De tijd vliegt toch voorbij hé.

YVONNE: Twee jaar geleden op 3 juli. Ik vergeet het nooit. Aline zat op een fuif met haar vriendinnen. Haar rapport was uitstekend en we hadden haar beloofd dat ze het eerste weekend van de grote vakantie eens mocht uitgaan met haar vriendinnen. Om één uur zou ze thuis zijn. (krijgt het even moeilijk) Maar ze was niet thuis! Om half twee stopt er een busje van de rijkswacht voor ons huis. Zij hadden het verschrikkelijke nieuws bij. Onze hele wereld stortte in.

FRANS: Dat kan ik geloven.

YVONNE: Getuigen zeggen dat men Aline heeft doodgereden op het voetpad. Twintig meter van die discobar. En ze was zo enthousiast dat ze een keertje mocht uitgaan. Aline was een modelkind. Heel ons gezin was een model. Buiten enkele gekende probleempjes liep alles hier gesmeerd. Aline en Sandra hingen altijd rond de nek van Edwin. Men kon zich geen betere vader voorstellen.

FRANS: Yvonne, ik wil het niet meemaken. Ik huiver ervan als ik eraan denk.

YVONNE: Het heeft bij Edwin een wonde nagelaten die niet meer te herstellen is. Ik kan er niet meer gewoon mee leven. Edwin is ook helemaal veranderd. De grootste pessimist van het westelijk halfmond. We maken op dit moment zware tijden door. Maar we proberen hem te begrijpen. Er is hier veel veranderd sinds de dood van Aline. Alles is veranderd. Als Edwin thuis is moet Sandra altijd in z'n buurt zijn. Maar Sandra heeft ook haar eigen leven. Ze wordt dat beu. Edwin en Sandra zijn sindsdien helemaal uit elkaar gegroeid. Sandra heeft zelfs schrik van hem. Binnenkort wordt ze achttien! Kunt ge u voorstellen hoe Edwin zal reageren als ze hem de eerste keer vraagt om uit te gaan met haar vriendinnen?

FRANS: Is er dan geen andere oplossing dan hem alleen maar in een instelling te stoppen?

YVONNE: IK heb hem daar niet ingestopt. Het was de huisdokter die alles heeft geregeld.

FRANS: Die denken ook dat ze alles weten.

YVONNE: Frans, het was echt nodig hoor. Er is ook nog een zelfhulpgroep voor ouders van verongelukte kinderen. Bob, één van hun afgevaardigden, die Edwin elke zondagavond wegbrengt en elke vrijdagavond gaat halen is eigenlijk de schakel tussen dokters en slachtoffers. Maar die Bob krijgt ook geen vat op Edwin. Het is gewoon hopeloos. Ik zou in Godsnaam niet weten wie of wat hem zou kunnen genezen!

FRANS: Waar is de tijd toen we beiden zo levenslustig door het leven dansten?

YVONNE: Hij wil van vroeger niks meer horen!

FRANS: Dat heb ik al gemerkt.

YVONNE: Ik begrijp zijn verdriet. Voor ons is het ook erg. Maar het zal toch eens ene keer moeten slijten.

SANDRA: (komt binnen) Ma, is Wendy er nog niet?

YVONNE: Nee kindje.

SANDRA: Ze zou toch komen.

YVONNE: Ze zal misschien wachten tot onze Pa vertrokken is.

SANDRA: Nee, vandaag zou ze wat vroeger komen. We moeten onze Pa nog

iets vragen.

FRANS: Ge hebt anders een flinke dochter, Yvonne.

YVONNE: Nog veertien dagen en ze wordt achttien jaar!

FRANS: Ja ja, volwassen.

YVONNE: (met lachje, speels) Wat...? Volwassen? Ons Sandra wordt nooit volwassen. Dat zal altijd een kind blijven. Het is zo, vanaf het moment dat ge de vaat alleen kunt doen en wilt doen en dan nog met uw goesting dan is 't moment dat ge volwassen wordt.

SANDRA: Make, begin niet gaan te zagen hé!

FRANS: En met de liefde?

YVONNE: (plaagt) Oh, maar dat is voor haar geen probleem. Al de jongens van de school zijn op haar verliefd!

SANDRA: Make, ge zijt aan 't zagen!

YVONNE: Daar zijn er zelfs bij die 's avonds na tien uur nog telefoneren. (plagend met kinderstem) Kan ik Sandra spreken alstublieft? Verleden week nog. Een zekere Bart.

SANDRA: Dat ging wel over de les Algebra, hé Ma.

FRANS: Toet toet..., 't is zo dat het begint! Sandra, laat me u één ding zeggen, pak niet de eerste de beste. Daar zijn er genoeg. Maar ge moet naar de die... (maakt een geldgebaar) kijken! Of dat ge in de Nopri elke dag tegen uw goesting achter de kassa zit, of dat ge elke dag met een chique Mercedes onder uw kont kunt rondtoeren en hier en daar een terraske kunt gaan doen, dat is het grote verschil.

SANDRA: Ik zal 'm zelf wel kiezen.

FRANS: Laat niet met u sollen, meid. Ne vent dat deugt niet!

YVONNE: Misschien daarom dat gij heel uw leven vrijgezel zijt gebleven!

FRANS: Dat is nog wat anders. Ik zie m'n pinten te graag.

YVONNE: Frans, ik wil niet ambutant zijn, maar ik denk dat het nu beter is dat ge er vandoor gaat. Ge moet nog maar eens terugkomen. Om te praten. Daar heb ik tussendoor wel eens behoefte aan. En ge moet niet speciaal een half jaar wachten zoals ge gewoon zijt.

FRANS: Zou ik niet beter blijven tot Edwin vertrekt?

YVONNE: Nee, laat 'm maar doen. 't Is trouwens voor hem dat ik u vraag om te vertrekken.

FRANS: 't Is toch ne speciale hé!

YVONNE: Ja, maar 't is zijn schuld niet.

FRANS: Verzorg hem maar goed. Gij en Sandra zijn de enigen die hem kunnen genezen. Allé, tot nog eens en zeg nog ne goeiedag van mij tegen Edwin. Saluut. (vertrekt, maar laat z'n pakje sigaretten op de tafel liggen)

SANDRA: Toffe gast, die Frans.

YVONNE: Vindt ge?

SANDRA: (ontdekt pakje sigaretten) Ma, hij is zijn sigaretten vergeten!

YVONNE: Roep maar rap aan de deur. Misschien is 'm nog niet weg. (Sandra rept zich naar buiten. We horen haar roepen. ze komt terug binnen)

SANDRA: Hij heeft me niet meer gehoord.

YVONNE: Dan zal hij z'n sigaretten zeker niet missen.

(vervelende stilte)

SANDRA: Wat gaan we seffens weeral doen? Altijd hetzelfde liedje. Zondagavond negen uur, onze Pa vertrekt en het doek gaat dicht.

YVONNE: Is alles in orde voor 't school?

SANDRA: Zeg Ma, doe me nu eens niet denken aan die school hé! Die begint morgenvroeg pas hé! En waar blijft Wendy? 't Is toch ne sleur hé. Zondagavond, vrijdagavond, zondagavond, vrijdagavond...! Houdt dat nu eens nooit op?

YVONNE: Wat doen andere meisjes van uwe leeftijd op dit uur?

SANDRA: Naar den TV kijken!

YVONNE: Of een boek lezen. Maar daar hebt gij ook niet veel kaas van gegeten.

SANDRA: Te vroeg om te gaan slapen en te laat voor TV. De films zijn al een uur bezig.

WENDY: (opgewekt op) Hello everybody.

YVONNE: Wendy, ge zijt eigenlijk nog iets te vroeg.

WENDY: Is 'm nog niet vertrokken?

EDWIN: (OFF vanuit de keuken) Wie is dat nog...?

SANDRA: (ad keukendeur) Euh... Wendy, Pa.

EDWIN: (OFF) Wat komt die zo laat nog doen?

SANDRA: Ze komt een boek halen... voor 't school.

(Wendy toont haar een CD en lacht in haar vuistje)

YVONNE: (stil tot Sandra) Maak maar dat ge boven zijt voor hij Wendy buitengooit. En zorg dat die muziek niet te luid staat!

(Sandra en Wendy in snel tempo naar boven)

EDWIN: (mooi afgeborsteld op van keuken) Doe dat bovenste knoopje van m'n overhemd eens dicht!

(Yvonne knoopt dicht. We horen keiharde muziek van kamer Sandra)

EDWIN: Godverdomme, altijd met dat lawaai! (roept luid aan deur richting trap) Is dat bijna gedaan daar...? Of ik zal uw muziekinstallatie seffens eens door de venster gooien! (tot Yvonne) Wat komt die Wendy hier eigenlijk nog doen op ne zondagavond als iedereen moet gaan slapen?

YVONNE: Och laat ze doen. 't Is jeugd hé. Daar begrijpen wij toch niks meer van.

EDWIN: Die Wendy komt hier veel te veel over de vloer naar mijn goesting! Weet ge dat?

YVONNE: Laat die kinderen doen!

EDWIN: Die gaat ons Sandra nog op 't verkeerde pad brengen.

YVONNE: Waarom? Ze doen geen vlieg kwaad.

EDWIN: Oh nee? Ik ken dat soort. Ge moet eens zien in 't stad hoe ze daar bezig zijn. En die zijn niet ouder dan die twee daarboven.

YVONNE: Binnen veertien dagen wordt ons Sandra achttien.

EDWIN: Dat weet ik. Daarom juist! Ik wil dat ze ouder zal worden dan ons Aline!

YVONNE: Waar zit gij toch mee in uwe kop?

EDWIN: Aline heeft haar achttiende verjaardag net gehaald. Sandra zullen ze mij niet afpakken! Niemand! Dat geef ik u op een briefke!

YVONNE: Ge kunt ze moeilijk onder een glazen stolpke op de schouw zetten.

EDWIN: Dat jij stekeblind zijt dat weet ik. Maar uw ogen zullen nog wel opengaan. Wacht maar!

(vervelende stilte)

EDWIN: Hebt ge wat geld voor mij?

YVONNE: Ik heb u verleden week nog maar pas 3.000 frank gegeven.

EDWIN: En dan?

YVONNE: Wat doet gij met al dat geld ginder?

EDWIN: Ik mag daar niks kopen zeker? Of denkt ge misschien dat ik ermee naar de hoeren loop? Als ge dat denkt dan moogt ge uw geld houden.

YVONNE: Daar heb ik gene schrik voor. Aan uw eigen kent ge de halve wereld! En wat wilt ge ginder gaan kopen?

EDWIN: Moet ge dat ook al weten? Vertrouwt ge me niet misschien?

YVONNE: Daar heb ik geen enkel probleem mee. Maar ge vergeet soms dat gij van de ziekenkas leeft en dat we niet rondkomen als ik niet ga poetsen in de gemeenteschool.

EDWIN: Gij zegt toch altijd dat die schooldirecteur u goed betaalt.

YVONNE: De uren dat ik werk wel, ja! Maar ik mag per week maar twaalf uren doen! Soms heb ik het gevoel dat 'm mij uit medelijden betaalt!

EDWIN: En dan? Op geld staat toch gene naam.

YVONNE: Ik wil maar zeggen dat we sjans hebben dat ik zoiets nog kan doen of we konden bij 't OCMW gaan aankloppen. Wees content dat dat tot op heden nog niet is gebeurd!

EDWIN: Hoe zit het nu eigenlijk...? Krijg ik nog geld of niet...?

YVONNE: Het komt voor mij slecht uit.

EDWIN: Dan laat 't! Ik zal het dan wel gaan pakken waar dat 't zit!

YVONNE: Begin daar niet mee hé of...

EDWIN: (vervolgt) Of wat...?

YVONNE: Denk niet dat ik u kom bezoeken als ge in de gevangenis zit hé!

EDWIN: Ge doet precies of dat ge me nu elke dag komt bezoeken!

YVONNE: Omdat gij het niet graag hebt! Ik ben nog niet vergeten hoe ge Sandra en mij hebt buitengezet toen we daar op een schone lentedag aankwamen!

EDWIN: Ik hoef geen bezoek.

YVONNE: Wat wilt gij eigenlijk wel?

EDWIN: Dat ze me gerust laten. En hou die Wendy hier zoveel mogelijk buiten. Daar moet hier geen bezoek komen als ik weg ben. 't Moet hier stil zijn en rustig! (tot bij foto van Aline en betast de relikwieën)

YVONNE: Gij doet alsof Aline hier begraven ligt. Die ligt op 't kerkhof hoor! Wanneer gaat dat nu eens eindelijk tot u doordringen?

EDWIN: (haalt fel uit) Ik wil dat het hier stil is!

YVONNE: Denkt ge soms dat wij hier staan te zingen en te dansen als gij weg zijt? Denk dan maar rap iets anders!

(Sandra en Wendy komen binnen. Wendy port Sandra aan om iets te vragen)

SANDRA: Ma, ik moet u nog iets vragen.

YVONNE: En dat is?

SANDRA: 't Is iets serieus hé. Maar ge gaat toch 'nee' zeggen!

YVONNE: Hoe kan ik 'nee' zeggen als ik nog niet weet wat ge gaat vragen?

SANDRA: Binnen veertien dagen komt Brian Adams naar België. Dat zal juist op de dag zijn dat ik verjaar.

YVONNE: En wie is die Adams?

SANDRA: Brian Adams, dat is ne zanger. De beste van heel de wereld. En die komt naar ons land.

YVONNE: En gij wilt daar graag naartoe?

SANDRA: Ja. Samen met Wendy.

YVONNE: Maar kind toch.

SANDRA: Make, Brian Adams is mijn idool. Ik bewonder hem. Ik zou er alles voor willen geven om hem ooit eens ene keer in levende lijve te zien.

YVONNE: Dat is toch maar ne mens als nen andere.

SANDRA: Nee Make, dat is gene mens! Dat is veel meer dan een mens! Ne gewone mens kan niet wat Brian Adams kan.

YVONNE: Vraag het maar aan uwe Pa. (kijkt met meer dan gewone belangstelling uit naar het antwoord)

SANDRA: (wacht lang) Pa...?

EDWIN: (streng en kordaat, zonder opkijken) Nee!!

SANDRA: Jamaar Pa, ik....

EDWIN: (onderbreekt) Nee is nee! Of wilt ge misschien dezelfde weg opgaan als uw zuster Aline en verongelukken...?

SANDRA: Pa, hoe kunt ge daar nu verongelukken?

EDWIN: Dat vroeg ik me ook af toen de rijkswacht ons het nieuws over uw zuster Aline kwam vertellen. Hoe kunt ge daar nu godverdomme verongelukken...?

SANDRA: Jamaar, dat concert is in een grote vetweide! Heel ver weg van de grote baan.

EDWIN: Ik moet het allemaal niet weten!

SANDRA: Als ge niks verkeerd doet dan...

EDWIN: (onderbreekt) Daar doet altijd iemand iets verkeerd!

WENDY: (mengt zich) Maar wij zullen....

EDWIN: (onderbreekt) En gij..., gij moet u niet bemoeien met mijn huishouden! Verstaan! En ik wil dat ge hier op ne zondagavond niet meer komt!
(Sandra en Wendy zetten zich in zetel en lezen in een tijdschrift. Achter de rug van Edwin steekt Sandra haar tong uit naar hem. Bob komt binnen)

BOB: Goedenavond allemaal. 't Is weer bijna zover. Het weekend is toch rap voorbij hé. (streelt Sandra door de haren)

YVONNE: Een kop koffie, Bob?

BOB: Snel dan. Geen melk, geen suiker. Zwart is goed.
(Yvonne haalt koffie)

BOB: Zijt ge gereed, Edwin?

EDWIN: Dat ziet ge toch.

BOB: (merkt sigaretten) Wat is 't? Toch niet terug begonnen met roken? Daar moet ge zo oud voor geworden zijn!
(Edwin antwoordt niet. Yvonne binnen met kop koffie)

SANDRA: Die zijn van Frans. Hij is ze vergeten.

EDWIN: Het moest eens lukken als die niks vergat!

BOB: Daar zijt ge nog lang bevriend mee geweest zeker, met de Frans?

EDWIN: Twintig jaar.

BOB: De Frans..., laat 'm door! Als die ooit reïncarneert dan wordt het een vlinder met zo'n vleugels. 't Is echt iemand die door het leven vliegt. Tegen tweehonderd per uur! En altijd goed gezind! Altijd bereid om een grap uit te halen. Altijd een smile op zijn gezicht die geen enkele kunstschilder kan schilderen. Een voorbeeld voor ons allemaal.

EDWIN: Is dat op mij bedoeld?

BOB: Ik zeg 'voor ons allemaal'!

EDWIN: Achter die vrolijkheid van Frans schuilt meer. Hij draagt een masker. En ik haat mensen die een masker dragen. Frans is altijd zo geweest. Maar zijn tijd komt nog. Hij heeft nog niks meegemaakt!

BOB: Oh nee? Wat zegt gij allemaal? Frans heeft toch z'n beide ouders verloren!

EDWIN: Die zijn gestorven van ouderdom. Een mens moet nu eenmaal sterven. Maar kinderen die verongelukken...! Dat is wel iets anders! Een plant die afsterft nog voor hij begint te bloeien, dat doet pijn, Bob. Frans heeft nooit pijn gekend! Frans is een meeloper! Een blaasuit die zich niks aantrekt van de wereld en wat erin omgaat! En dat noemt gij een voorbeeld. Laat me niet lachen. Zijn tijd komt nog wel. Wacht maar!

BOB: Hoor ik daar een lichte vorm van jaloezie?

EDWIN: Ik...? Jaloers...? Op die losbol? Daar denk ik nog niet aan. (tot Yvonne) Waar is mijne jas?

YVONNE: In de keuken zeker.
(Edwin af naar keuken)

BOB: (ad keukendeur) Ge krijgt er gewoon geen vat op.

YVONNE: Hij is wel degelijk jaloers op Frans, maar hij wuift het gewoon van z'n rug.

BOB: We moeten proberen hem uit z'n isolement te halen.

YVONNE: Onmogelijk! Hij heeft een muur rond z'n persoon gebouwd en daar geraakt niemand doorheen!

BOB: Zolang dat niet lukt zal hij niet genezen.

YVONNE: Wat zeggen de dokters?

BOB: Die zeggen dat er hoop is.

YVONNE: Dat zeggen ze al twee jaar! Maar goed dat we nog iemand hebben als u die zich een beetje om ons lot bekommert.

BOB: Yvonne, dat is het doel van onze vereniging. Om ouders van verongelukte kinderen weer op weg te helpen. Grotendeels slagen wij daar telkens in. Maar soms vraagt dat meer tijd en energie, zoals bij Edwin bijvoorbeeld.

YVONNE: Ik wil u maar bedanken omdat ge hem elke zondagavond naar de instelling brengt en vrijdagavond weer gaat halen.

BOB: Dat is een geste van de vereniging. (slurpt z'n koffie op) Waar blijft 'm nu? Hij moet voor tien uur binnen zijn.

(Yvonne naar keuken en keert weer met Edwin. Edwin blijft even stilstaan bij de foto van Aline)

EDWIN: (tot Yvonne) En ge moet tegen volgende week eens kijken of er nog

- andere gazetten zijn waar dat voor mij iets in staat.
- YVONNE: Al wat ik kan vinden zal ik bijhouden.
(Edwin kust dochter Sandra en gaat er met Bob vandoor. Yvonne zucht opgelucht als de deur achter hen gesloten wordt)
- SANDRA: (zucht diep) Oef...! (gaat naar dressoir, blaast kaars uit en legt relikwieën weg)
- WENDY: Die was precies slecht gezind.
- SANDRA: Mijne Pa is altijd slecht gezind.
- YVONNE: Is uwe Pa dan nooit slecht gezind op ne zondagavond, Wendy?
- WENDY: Jawel, omdat hij 's maandags moet gaan werken.
- SANDRA: Mijne Pa is ziek en uwe Pa niet. Mijne Pa zal nooit meer worden zoals vroeger. Ge moogt er aan vragen wat dat ge wilt, het antwoord is altijd 'nee!' Mag ik naar de kapper, Pa? Nee! Mag ik naar de dansles, Pa? Nee! Mag ik atletiek doen, Pa? Nee! Mag ik naar het popconcert van Brian Adams, Pa? Nee! Altijd nee en nog eens nee! En dat allemaal om ons Aline! Was ik verongelukt dan maakte hij daar zeker niet zoveel complimenten over!
- YVONNE: Sandra, zie wat dat ge zegt! Uwe Pa heeft voor ons al heel veel gedaan!
- SANDRA: Ma, wat hebben wij nog aan hem?
(Yvonne antwoordt niet)
- SANDRA: Ik vraag me af wat hij hier eigenlijk in 't weekend nog komt doen! Buiten die foto van ons Aline bestaat er voor hem niks meer op deze wereld! Hij ziet ons nog niet staan!
- YVONNE: Dat begrijpt gij niet, lieveke! Ge moet het eerst meemaken!
- SANDRA: Ma, ik heb het ook meegemaakt! Ik was zestien jaar toen ons Aline verongelukt is. Ik denk toch dat iemand van zestien geen kind meer is en al een beetje begrijpt wat er gaande is als ze uw oudere zus wegrukken uit uw omgeving!
- WENDY: Toen mijn grootmoeder stierf mocht van mij de wereld ook blijven stilstaan!
- SANDRA: Genoeg over die dingen nu! Denk maar eens na over de tweede ramp! Geen concert van Brian Adams! Hoe kan ik nu iets van de wereld zien als ik niet buiten mag? Binnen enkele jaren zal ik ook trouwen en kinderen krijgen en dan zal ik nog niet weten hoe de wereld eruit ziet!
- WENDY: Dat leggen ze u toch uit op school, hé Sandra. In de les van Aardrijkskunde.
- SANDRA: Ja, over de bodem en de plantengroei. Maar dat moet ik niet weten. Ik moet weten hoe de mensen zijn. Hoe ze leven, reageren op emoties en op gevoelens van een ander.
- YVONNE: Denkt ge misschien dat ik vroeger iets van de wereld wist toen ik met uwe Pa trouwde? Nog minder dan gij! Nu is er televisie. Als er in China een aardbeving is dan kunt ge 't rechtstreeks volgen op televisie zodat ge zelfs de schokken kunt voelen! De tijden zijn veranderd. Maar of ze beter geworden zijn..., dat durf ik niet met zekerheid zeggen!
- SANDRA: En als ge dan nog met iemand als mijne Pa zit opgescheept...! Zou ik niet beter non worden? (legt een sierdoekje op haar hoofd en imiteert

een heilige terwijl ze door de kamer stapt)

YVONNE: Sandra, ik wil niet dat ge zo over uwe Pa praat! 't Is zijn schuld niet dat 'm zo geworden is!

SANDRA: Van wie dan wel? Omdat ons Aline er niet meer is moeten wij ook maar verder leven als robotten! Of is 't misschien niet waar?

YVONNE: We moeten onze Pa helpen.

SANDRA: Hoe?

YVONNE: We moeten 'm genezen.

SANDRA: Zeg dan hoe...! Ik wil er alles voor opofferen, maar ik moet eerst weten hoe ik moet beginnen. De psychiaters en psychologen van de instelling weten het nog niet! Wat kunnen gij en ik dan nog doen?

YVONNE: Gij zijt z'n enige dochter en ik zijn vrouw! Wij moeten voortleven omdat de wereld niet stopt met draaien. En wij beiden zullen hem uit die miserie sleuren!
(vervelende stilte)

SANDRA: Die zondagavond is toch telkens droevig hier hé.

WENDY: Dat ligt aan uzelf. Maak er een fijne avond van.

SANDRA: Hebt gij daar een toverformule voor?

WENDY: Speel een spel monopoly.

SANDRA: We zijn maar met ons drieën en dan moet er nog iemand de bank zijn. Dat is niet plezant.

YVONNE: En als we nu eens gingen slapen? Morgen is 't weer vroeg opstaan!

SANDRA: Daar is ze weer met haar school!

YVONNE: Maar kindje, gij zijt nog geen achttien hé! 't Is pas vanaf achttien dat ge meerderjarig zijt.

SANDRA: Pfff..., voor die veertien dagen nog!
(Frans stoot binnen)

FRANS: (vrolijk) Wat ben ik vergeten? Allemaal ene keer raden!

SANDRA: Uw sigaretten.

FRANS: Juist! Zeg, ge hebt er toch zelf geen uitgehaald hé want 't zijn straffe. Echte mannen-sigaretten!

SANDRA: Wendy en ik hebben er net eentje geproefd.

FRANS: Oh, is dat zo? Ik merk het. Ge ziet er nog bleek van.

YVONNE: Gooi die rommel weg, Frans! Elke sigaret is een dag verkorting van uw leven!

FRANS: Kent gij Felix Timmermans?

WENDY: Die schrijver.

FRANS: Ja. Weet ge wat die in z'n boeken schrijft? (plechtig) Het leven is een soep met vier troostende mergpijpen: drank, liefde, toebak en kunst! En hij heeft begot nog gelijk ook!

SANDRA: Welke kunst beoefent gij dan, Frans?

FRANS: Ik? Ik ben ne cervelist!

YVONNE: Wat is dat nu weer?

FRANS: Ik maak cervela's, curryworsten, krakers, sito's en verder alle bocht die de mensen aan de frituur in hun kas slagen. Eigenlijk is dat geen kunst om cervela's te maken. Wat wel een kunst is, is hoe dat ge ze maakt, hoe dat ge dat velleke daar rond doet, die laatste knoop die ge legt net

achter het vlees. Meer dan honderdduizend strengen heb ik er al doorgedraaid! Als iedereen, die van mijn cervela's geproefd heeft, een lamp op zijne kop moest zetten dan werd het nooit meer donker!

WENDY: We zullen aan u denken als we nog eens een cervela eten.

SANDRA: Frans, doet ge met ons mee een monopoly-spel?

FRANS: Daar ken ik niks van. Trouwens, 't is morgenvroeg school hé. De kindjes moeten seffens gaan slapen.

SANDRA: Die begint ook al, zèg! Weet ge nu echt niks anders dan over die stomme school te praten? Ik krijg er nog maagzweren van! (schiet recht) Kom, we beginnen. (haalt monopoly-spel uit de kast)

FRANS: Maar ik wou nog naar 'De Bonten Os' een pint gaan pakken!

SANDRA: Het zal voor u ook niet slechter zijn als ge nu eens ene zondag niet in 'De Bonten Os' komt.

FRANS: Maar mensen, ik moet m'n pinten hebben of mijne motor valt stil. Een vrouw begrijpt dat niet!

SANDRA: Die pint kunt ge hier ook krijgen. Allé Make, speelt gij niet mee?

YVONNE: Is dat wel goed wat we doen?

WENDY: Allé Yvonne, we zullen u laten winnen.

SANDRA: Ge moogt de bank zijn. Dat is ook al iets, hé Ma.

FRANS: Allé, iedereen plaatsnemen aan tafel.

SANDRA: Ik ga hier zitten.

WENDY: En ik hier. (rechtover Sandra en verdeelt de papieren bankbiljetten)

FRANS: Ik had liever wat dichterbij uw Ma gezeten!

YVONNE: Waarom?

FRANS: Wel euh... (verzint) gij zijt de bank hé. En waar het geld zit daar stroomt de rest toch ook naartoe!

YVONNE: Kom mannekes, we gaan beginnen anders wordt het te laat!

SANDRA: Ik heb precies nog honger?

YVONNE: Sandra, ge begint toch weer niet hé! Ik denk dat gij eer met ne lintworm zit dan met ne maagzweer.

FRANS: Dat is nog niks, maar ik heb ook honger!

WENDY: En ik ook.

YVONNE: Het is ofwel eten ofwel...

FRANS: (vervolgt)drinken!

YVONNE: ...of monopoly. Sandra, haal voor Frans eens een fleske bier uit de ijskast!

(Sandra naar keuken)

YVONNE: Wendy, moet ge niet naar uw Ma bellen dat ge wat later thuis zult zijn?

WENDY: Die weet wel waar ik zit!

YVONNE: Gij zijt hetzelfde hanggat als ons Sandra.

(Sandra op van keuken met flesje bier voor Frans)

SANDRA: Wie begint er te gooien?

WENDY: De jongste.

SANDRA: Onze Pa moest ons hier zien zitten!

(Yvonne staart naar foto van Aline. Het spel gaat ondertussen verder)

SANDRA: (speelt) Een kanskaart. (leest) De bank betaalt u 1.000 frank

dividend.

WENDY: (gooit) Ik koop die straat.

FRANS: Tegen dat het mijn beurt is zullen de beste straten weeral weg zijn!
(Men moet wachten op Yvonne die de bank beheert, maar blijkbaar meer interesse toont voor de foto van Aline dan in het spel)

SANDRA: Allé Ma, ge zit te dromen!

YVONNE: Wat moet ik doen?

SANDRA: Ge moet Wendy nog geld teruggeven.

YVONNE: Hoeveel?

WENDY: 800 frank. Ik heb daar 4.000 frank neergelegd.

SANDRA: (gooit de dobbelstenen en telt verder) Weeral een kanskaart. (leest)
Betaal 1.000 frank boete of neem een andere kaart.

WENDY: Gij zijt die kanskaarten aan 't verzamelen zeker?

SANDRA: Ja, beter dan... (verspreekt zich bijna)
(Sandra staart naar Yvonne, heeft reeds spijt van haar uitspraak, dan alle blikken op Yvonne)

YVONNE: Ja, zeg het maar...! ...Beter dan gazetten met overlijdensberichten!

SANDRA: Sorry Ma, het was eruit voor dat ik het wist! Ik meende het niet.

FRANS: Die gazetten daar nog aan toe, maar zoals die kast daar staat tegen dat Edwin thuiskomt vind ik veel erger. Die foto op de kast vind ik al meer dan genoeg. Ge zit hier precies in de basiliek van Scherpenheuvel.

YVONNE: Edwin wil dat zó en dan zal het zó zijn. Hij wil dat die kaars brandt tegen dat hij thuiskomt en dan zal die kaars branden. (haalt spullen terug uit kast en toont) En de rest dat is het horloge, de ring en de oorbellen van haar plechtige communie en dit kettinkje heeft ze gekregen van Edwin toen ze achttien jaar is geworden.

FRANS: Waarom wil hij dat die dingen naast haar foto staan? Wat heeft dat voor zin?

YVONNE: Wie weet het!

SANDRA: Ge hebt toch alle soorten verzamelaars.

YVONNE: Sandra, toch niet zulke dingen zeker.

WENDY: Mijn oom verzamelt doodsprentjes.

YVONNE: Dat is nog iets anders.

FRANS: Ik ken er wel die asbakken verzamelen. En trekorgels. En posters van de cinema.

YVONNE: Maar wie is uiteindelijk het slachtoffer? Edwin...? Mijn dochter Aline...? Of Sandra en ik...? Nu wil hij ook nog dat er hier door de week geen bezoek meer over de vloer komt. Dus, Wendy is hier eigenlijk te veel en Frans is te veel! Als we zijn bevelen moeten opvolgen hoeft hier niemand meer binnen te komen. En moet ons Sandra en ik bij de foto van ons Aline gaan zitten.

FRANS: Edwin wil dat ge u opsluit. Dat gaat ge toch niet doen zeker? Dan zit gij en Sandra binnenkort ook in een instelling.

YVONNE: Maar ik zie hem graag. We willen hem niet verliezen. We hebben samen al zoveel mooie jaren met elkaar beleefd. Ik krijg zo stilaan het gevoel dat er nog maar één ding voor hem telt in dit leven en dat is die foto daar...! Waarvoor leven wij eigenlijk nog? Al twee jaar hebben we zo

van die droevige zondagavonden. En steeds herhaalt zich dat. Al twee jaar! We worden het beu! Ons leven gaat toch ook voort!

FRANS: Zal Edwin nog ooit genezen?

YVONNE: De dokters menen van wel. Maar ik geloof er niks van. Langs de andere kant krijgen we wel veel steun van Bob. Dat is de man die met Edwin altijd heen en weer rijdt. We kunnen ook met al onze vragen terecht bij die vereniging van Bob. Maar wij hebben geen vragen meer. We leggen ons neer bij ons lot. Het is Edwin die met vragen blijft zitten, maar niemand kan die voor hem oplossen.

SANDRA: (presenteert de dobbelstenen) Wendy, het is uw beurt om te gooien.

FRANS: Wie heeft er goesting in pizza?

SANDRA: Ik.

WENDY: Ik zal trakteren, maar Frans moet 'm gaan halen.

FRANS: Yvonne...?

YVONNE: Wat?

FRANS: Ook een stukske pizza?

YVONNE: Nee, maar ik wil wel eens proeven.

SANDRA: Dat proeven van u dat ken ik. Dan eet ze alles op.

FRANS: Ik zal er eentje voor u meebrengen.

WENDY: Wat gaat dat kosten, Frans? (haalt haar portefeuille boven)

FRANS: Niks. Vandaag trakteren de venten. En bijvoorbeeld morgen de dames.

YVONNE: Laat die 'morgen' maar niet te snel komen. Wat zullen de burens daarvan zeggen?

FRANS: Yvonne, wat denkt gij wel van mij? Ik kom wel uit vriendschap hé.

SANDRA: Frans, ik heb honger.

FRANS: Als de baas roept zal de dienaar gaan. Dus, vier stuks. (buigt nederig en af)

SANDRA: Een plezante kerel.

YVONNE: Dat is 't verschil met uwe Pa. Frans is een optimist en uwe Pa is een pessimist. Voor de ene is het leven nog maar half voorbij en voor de andere is het leven al half voorbij! Waar is de tijd toen we met z'n allen in het café zaten. Frans was altijd de gek. We hebben ooit gelachen dat we onder tafel zakten. Als er iets uitgestoken was moest men nooit ver gaan zoeken naar de schuldige. Frans zat er steeds wel voor iets tussen. Ik begrijp niet dat hij nooit de vrouw van z'n leven is tegengekomen.

WENDY: Ge hebt van die mensen die niks willen weten van een partner.

SANDRA: Amaai Wendy, zijt gij ook al op de hoogte van die dingen?

WENDY: Dat hebben ze ons toch wijsgemaakt in de les van psychologie.

YVONNE: Op een keer wou Frans eens kost wat kost gaan vissen. Maar na een tijdje was hij in slaap gesukkeld op zijne visbak. Edwin vond er niks beters op dan een cervela aan zijn vishaak te hangen. We hebben nooit harder gelachen dan toen. Prima kerel, maar ge weet nooit of hij iets meent of ermee lacht.

SANDRA: Kunnen we hem niet foppen?

WENDY: (uitbundig) Ja...!
(Sandra af met flesje bier naar keuken)

YVONNE: (ad keukendeur) Sandra, wat zijt ge van plan?

WENDY: Ik zou het niet kunnen, heel m'n leven lang alleen blijven zoals Frans.

YVONNE: Nu gaat dat nog. Hij heeft het huisje van z'n ouders kunnen kopen en hij trekt z'n plan. Maar als hij ouder wordt en niet meer zo goed te been is, ja dan hebben we allemaal al eens hulp nodig. En dan zal hij ook alleen zijn.

(Sandra weer op met bierflesje)

SANDRA: Ik heb er water in gedaan! En dit zal 'm zeker niet graag hebben. (legt een punaise op z'n stoel)

YVONNE: Sandra, pas op met die dingen. Ge moet 'm geen pijn doen.

WENDY: Leg er twee, Sandra!

SANDRA: Als 'm daar nog niet tegen kan.

WENDY: Hij zal nogal tekeer gaan.

SANDRA: We zullen zeggen dat ons Ma dat gedaan heeft!

YVONNE: Hela..., nee hé. Hij is zo goed dat 'm voor u beiden nog pizza gaat halen.

WENDY: Ik vind dat die Frans op een schildpad lijkt.

YVONNE: Wendy, wat voor fantasie dat gij hebt dat begrijp ik niet.

WENDY: Ja, ik meen het. Als ik Frans zie dan denk ik aan een schildpad.

SANDRA: Op wat gelijk ik dan?

WENDY: (met lachje en plagend) Op een zeeduivel!

SANDRA: Oh Wendy..., hoe durft ge zoiets zeggen?

WENDY: En ik...?

SANDRA: Gij? Gij zijt juist een wasmachine! (gaat achter Wendy staan en gebruikt onder volgende dialoog haar neus, mond en oren als attributen)
Dit is de knop om de wasmachine aan te zetten. Hier regel ik het toerental. Een beetje zeepsop erbij, mijne vuile was erin en starten maar.
Oh, ik ben nog iets vergeten!

WENDY: Wat?

SANDRA: Ik heb er geen water ingedaan! (maakt hier gebruik van om het flesje van Frans over het hoofd van Wendy te gieten. Sandra vlucht, Wendy achtervolgt rond de tafel en dan naar de slaapkamers, speels, giechelend en lachend)

doek

TWEEDE BEDRIJF

(Vrijdagavond. Een week later. De thuiskomst van Edwin wordt verwacht. Een grieperige Yvonne is bezig met de relikwieën terug bij de foto van Aline te leggen. Sandra ligt lui in de zetel en leest een tijdschrift)

YVONNE: Sandra?

SANDRA: Ja.

YVONNE: Ik heb u al twee keer gevraagd om de tafel te dekken voor onze Pa.

SANDRA: Ja Ma.

YVONNE: (streng) Sandra, als ge nu niet gaat rechtstaan dan kap ik seffens die zetel om!

SANDRA: Zèg.

YVONNE: Ja zèg. Wat is 't?

SANDRA: Waarom wordt gij zo kwaad?

YVONNE: Aan u moet ge alles zes keer vragen.

SANDRA: Of is dat misschien omdat onze Pa seffens thuiskomt?

YVONNE: Sandra, gij zijt bezig met mij heel boos te maken. Weet ge dat?

SANDRA: Of is 't van den antibiotica tegen uw griep?

YVONNE: Als ge nu niet maakt dat...

SANDRA: (vlucht naar keuken) Wat moet ik op tafel zetten?

YVONNE: Ik heb middag gemaakt. Moet ik u ook nog zeggen waarmee hij moet eten zoals in de papschool?

(Sandra zal de eerstvolgende momenten de tafel dekken)

FRANS: (opent buitendeur) Piep...!

YVONNE: En wat is er met u?

FRANS: Kan ik iets voor u doen, Yvonneke?

YVONNE: Ja, verdwijnen vóór Edwin thuiskomt!

FRANS: Yvonne, wat is er?

YVONNE: Met mij niks. En met u?

FRANS: Gij zijt zo veranderd tegen verleden zondag.

YVONNE: Vindt ge dat?

FRANS: Waarom Yvonne?

YVONNE: Oh, wist gij dat nog niet? Alles verandert hier als Edwin thuiskomt! Zelfs de sfeer.

FRANS: Dat hoeft toch niet.

YVONNE: (begint af te stoffen) Vindt ge? Mijnheer wil dat het proper is als hij thuiskomt, wel het zal proper zijn. Ook al heb ik 38,6 graden koorts, ook al kan mijn hoofd elk moment ontploffen van de hoofdpijn en ook al doen m'n armen, m'n benen en mijne rug zo zeer dat ik denk dat ik de ergste vorm van reuma heb. Wilt ge nog iets weten?

FRANS: Ge zijt niet zo schoon als ge boos zijt, Yvonne.

YVONNE: Laat me gerust. Alles draait hier maar om de foto van Aline. Zo erg dat ik Aline soms begin te haten. En dat is het laatste wat ik wil. Ik voel me gevangen in m'n eigen web. (krijgt het even moeilijk)

FRANS: Ik spring maar eens binnen om een goeiedag te zeggen. Wanneer

komt Edwin thuis?

YVONNE: Seffens. Als ik van u was zou ik zorgen dat ik het huis uit was!

FRANS: Waarom? Hij kent me toch. Ik ben zelfs zijn vriend.

YVONNE: Edwin heeft geen vrienden meer. Twee jaar geleden zijn die banden allemaal doorgeknipt.

FRANS: Yvonne, kan ik iets helpen?

YVONNE: Ja.

FRANS: Zeg maar wat ik moet doen.

YVONNE: Bol het af, Frans. Ik meen het.
(Wendy op met enkele schoolschriften)

YVONNE: 't Lijkt hier vandaag wel de zoete inval. Kom maar binnen allemaal. Staat er nog iemand voor de deur? Roep die dan ook nog maar binnen.
(tot Wendy) En wat hebt gij nodig?

WENDY: Ik kom voor Sandra want ze had problemen met hare wiskunde.

YVONNE: Ge doet allebei wat dat ge wilt, maar trap het af vóór Edwin thuiskomt of ik sta niet in voor de gevolgen.
(Sandra op van keuken)

SANDRA: (tot Wendy) Oh, ge hebt het al bij. Mag ik het overschrijven?

WENDY: Daar kom ik voor naar hier, hé Sandra. (beiden aan tafel)

FRANS: Yvonne, ge ziet zo bleek?

YVONNE: Nu ben ik al een beetje beter. Eergisteren was ik er slechter aan toe. Toen heb ik heel de dag in bed gezeten.

FRANS: Daar is weer een griepvirus onder de mensen. Diarree, koorts en hoofdpijn.

YVONNE: Dan zal ik wel op de eerste rij gestaan hebben toen ze die griep uitdeelden. Hier loopt alles averechts. Hoe kan dat nu in 't midden van de zomer?

WENDY: Ons Ma is ook ziek.

YVONNE: Dan ben ik toch niet alleen.

SANDRA: Zaagt uw Ma ook zo als ze ziek is?

WENDY: Ja, als ze uit bed komt wel.

YVONNE: Oh, ze ligt in bed. Dat zou ik ook moeten doen.

SANDRA: Waarom doet ge dat dan niet?

YVONNE: Ge zoudt nogal wat zien denk ik als uwe Pa mij in bed moest aantreffen als 'm thuiskomt.

WENDY: Dat is toch de normaalste zaak van de wereld, als ge ziek zijt dat ge dan in uw bed kruipt.

YVONNE: Ik geloof dat gij mijne vent nog niet goed kent, Wendy. Sandra, haal die bloemen eens in de keuken!

SANDRA: Zeg Ma, nog even en 't is overgeschreven.

YVONNE: Sandra!

SANDRA: Ja Ma. (zucht en af naar keuken)

YVONNE: Komt er nog geen auto aan? Daar moet iemand bij het raam gaan staan om dat in de gaten te houden.
(Wendy gaat bij het raam staan. Sandra op van keuken met bloemen. Yvonne zet bloemen naast foto van Aline)

SANDRA: Ma, uw vlees begint al te stinken.

YVONNE: Ge hebt het vuur toch kleiner gezet?

SANDRA: Nee.

YVONNE: Waarom niet? Als gij later moet koken voor uwe vent hé, die trapt het na drie dagen af ofwel is hij vergiftigd.

SANDRA: Als ik moet koken voor zo'n vent, amaaai dan! Als er geen eten is dan wil hij per se eten en als er eten is dan heeft hij geen honger! Trouwens, als ik getrouwd ben dan gaan wij alle dagen op restaurant eten dan kan mijne vent eten wat hij wil. (af naar keuken)

YVONNE: (tot Frans) Ge zegt nog niks van mijn bloemen?

FRANS: Schoon.

YVONNE: Ik ben eens benieuwd wat Edwin ervan zal zeggen.

SANDRA: (steekt hoofd binnen) Ma, die prinsesbonen beginnen ook al te stinken...! (Yvonne wil weer uithalen, maar dan vervolgt Sandra) ...Maar ik heb het vuur al kleiner gezet! (af naar haar kamer)
(Yvonne monstert de relikwieën en de bloemen naast de foto van Aline)

YVONNE: Wie wil er iets drinken? Niemand? Dat is dan heel goedkoop. Voila, hij mag thuiskomen.

(Sandra komt met ghettoblaster binnen)

YVONNE: En wat zijt gij van plan?

SANDRA: Ik ga een beetje muziek maken.

YVONNE: Ge weet dat uwe Pa dat niet gaarne heeft.

SANDRA: Wat heeft die wel gaarne?

YVONNE: Stilte in de woonkamer.

(Frans rookt een sigaret)

YVONNE: Frans, niet te veel roken anders weet Edwin dat er volk geweest is.

FRANS: En kan dat kwaad?

YVONNE: Ik heb liever dat ge 't niet doet.

FRANS: (dooft sigaret) Dan doe ik ze uit. Evengoede vrienden.

(Sandra laat luide popmuziek van Brian Adams horen. Er wordt gedanst. Sandra en Wendy sleuren Frans ertussen. Yvonne gaat de asbak reinigen in de keuken en keert weer)

YVONNE: (na de muziek) Kom, nu is 't genoeg. (tot Sandra) Zet die lawaaikast maar terug boven. (af naar keuken)

SANDRA: Die moderne moeders kunnen toch zagen hé!

WENDY: Dat moet ge mij niet vertellen.

SANDRA: Kon uw moeder ook zo zagen, Frans?

FRANS: Ik was de jongste van zes kinderen. Nu is de jongste altijd het kakelnestje, maar vroeger was dat andersom. Vroeger was de kleinste altijd het slachtoffer. Ge moet niet vragen wat ik heb meegemaakt!
(Yvonne terug binnen en begint te strijken)

FRANS: Yvonne, de jeugd is niet te spreken over de moderne moeders!

YVONNE: Ze kunnen het altijd ergens anders proberen. De deur staat open. Maar ze zullen rap terug zijn! Dat moesten wij in onzen tijd niet proberen want dan hadden we al lang een pantoffel in onze nek of een trap tegen ons kont!

SANDRA: Ons Ma kijkt te weinig televisie. Om met de tijd mee te gaan moet ne mens veel televisie kijken.

YVONNE: Daar komt nogal iets op. Ze leggen u elke dag wel tien keer uit hoe dat ge kunt vreemd gaan, scheiden en het AIDS-virus kunt krijgen. Is dat onze moderne wereld. Moet het zo misschien? Dan pas ik. Ik zal wel blijven wie ik ben. En die met mij niet content is kan vertrekken.

SANDRA: Hier..., een voorbeeldje! (zet ghettoblaster aan, ruige muziek) Wat vindt ge hiervan, Ma? Kom, we zullen eens dansen.

(Yvonne dreigt speels met haar strijkijzer. Sandra naar boven met ghettoblaster. Ondertussen heeft Frans weer een sigaret opgestoken)

YVONNE: (ad sigaret) Jammaar Frans...!

FRANS: (zijn frank valt) Sorry, ik was 't al vergeten.

YVONNE: Ge gaat nog eens vergeten uw broek aan te trekken.

(Sandra komt weer binnen)

FRANS: (tot Sandra) En hoe is 't tegen volgende week?

SANDRA: Waarom?

FRANS: Al in vorm tegen dat ge achttien wordt? (gaat in zetel zitten tussen Wendy en Sandra)

SANDRA: Dat is naargelang wat dat ge bedoelt!

FRANS: Een meisje van achttien zonder ne vrijer, dat kan toch niet meer in deze moderne tijd!

YVONNE: Hou maar op, Frans. Ze is al zot genoeg van de jongens.

SANDRA: Ma, ik heb niet graag dat ge zo over mij praat!

FRANS: Toen ik achttien was had ik al zes liefkes versleten.

YVONNE: Ge bedoelt, ernaast gezeten in de cinema zeker?

FRANS: En 't waren potverdomme schoon hé. Daar was er een bij, een blonde. En rijk... Zo rijk als 't water diep is. Daar scheelde maar één ding aan. Ze keek zo scheel als een otter. Eerlijk gezegd, ik durfde niet met haar over straat lopen. Ge kon er ook niet gewoon mee over straat lopen want ze liep overal tegen!

SANDRA: Frans, gij zijt ne rakker geweest in uwe jonge tijd hé.

FRANS: Maar manneke, ik was nog veel meer dan ne rakker!

WENDY: En nu is 'm ne stakker.

FRANS: Waarom?

WENDY: Omdat ge niet getrouwd zijt.

FRANS: Hela, op mijn ouderdom moet ge toch niet meer met die dingen gaan beginnen zeker. (tot Sandra) Ge zit zo naar mijn sigaret te kijken. Graag een trekske? (duwt de filter in haar mond, maar als Sandra een trekje wil doen plant Frans z'n vinger in haar mond.

SANDRA: Bah...!

FRANS: Gefopt! Allé, serieus nu.

YVONNE: Sandra, begin daar niet mee hé! Of uw zakgeld vermindert met de helft.

FRANS: Ge weet toch als ge die rook wegblaast en dat vormt een rondje en ge kunt uwe vinger door dat rondje steken, dat ge dan een wens moogt doen!

(Sandra en Wendy proberen maar het mislukt)

WENDY: (ad Yvonne) Hoe zit dat nu met dat popconcert van Brian Adams volgende zaterdag? Mag Sandra gaan of niet?

SANDRA: Ja.

YVONNE: Wat ja?

SANDRA: Ja, ik mag gaan.

YVONNE: Dat ziet ge van hier! Ge weet wat uwe Pa gezegd heeft.

FRANS: Ge moet dat fatsoenlijk vragen. Dat moet niet rechtstreeks op de man af, maar met een omweg. We zullen het eens spelen. Ik ben Sandra en Wendy is uwe Pa. Uwe Pa zit aan tafel en Sandra komt binnen van de keuken.

(Frans speelt een te verlegen en te bescheiden meisje. Wendy speelt de norske Edwin en probeert een mannenstem te imiteren)

FRANS: Pa...?

WENDY: Ja kleine, wat is er nu weer?

FRANS: Zijt gij sterk, Pa?

WENDY: Ja, zo sterk als een beer.

FRANS: Kunt gij een boom uit de grond trekken, Pa?

WENDY: Wel zes! En zo'n dikke nog wel.

FRANS: De vriendinnen in m'n klas zeggen dat gij gene sterke zijt.

WENDY: Die kennen daar niks van want ik ben héééél sterk.

FRANS: Pa...?

WENDY: Ja kleine.

FRANS: Mijn vriendinnen zeggen dat wij geen schoon huis hebben.

WENDY: Wat? Ze kennen er niks van want wij hebben het mooiste huis van heel de wereld.

FRANS: Pa...?

WENDY: Ja kleine, wat nu weer?

FRANS: M'n vriendinnen in de klas zeggen dat ik niet naar dat popfestival mag gaan.

WENDY: Oh nee...? Ze weten er niks van want gij moogt wel gaan. Ge MOET zelfs!

FRANS: Gaat gij ook mee, Pa?

WENDY: Nee manneke, ik ben te oud voor die muziek. Ik hou meer van die saccochen-verkoper.

FRANS: Pa, en als ik nu eens niet graag naar dat popconcert ga?

WENDY: Gij zult uw vader niet tegenspreken, kleine! Verstaan!

FRANS: Maar ik ga niet graag, Pa.

WENDY: Ge moet. En vertrek nu al maar dan zijt ge zeker op tijd daar. En euh..., ge gaat niet alleen, hé kleine!

FRANS: Oh nee? Wie moet er dan nog mee?

WENDY: Ge neemt Wendy mee en nog een paar jonge gasten.

FRANS: Jonge gasten, Pa?

WENDY: Ja, om u te beschermen.

FRANS: Pa, ik ben niet zo opgezet met die gasten. Als die mij willen kussen, wat moet ik dan doen...?

WENDY: Nikske. Gewoon laten doen. En daarbij nog kleine, kussen is heel gezond! Uw longen gaan er van open.

(Einde spel. Frans en Wendy krijgen applaus van Sandra en Yvonne)

SANDRA: Als ik het op die manier vraag dan kan mijne Pa gewoon niet

weigeren. Make, wat vindt gij daarvan?

YVONNE: Ge kent 'm hé.

WENDY: Een ander verhaal nu. (op kindertoon) Wie is er volgende week jarig?

SANDRA: Ik.

WENDY: En wat koopt men voor een jarige?

SANDRA: Cadeaukes.

WENDY: Welke cadeaukes?

SANDRA: Schoon cadeaukes!

WENDY: Raden!

SANDRA: (speels) Wendy, gij se smerig hekske dat ge daar zit! (stuikt op Wendy in de zetel) Kom vertel op! Wat hebt ge voor mij gekocht? Zeg het of ik kietel u dood!

WENDY: (grapt) Een kilo appelsienen!
(Sandra kietelt haar)

SANDRA: Zeg het!

WENDY: (grapt) Een heel heel heel klein petieterig knulligaapje!
(Sandra kietelt haar weer. Wendy lacht zich te pletter)

YVONNE: Sandra, hou op! Seffens stikt ze nog.

SANDRA: Zij is begonnen, Ma. Kom Wendy, zeg op!

WENDY: Nee, nog acht dagen slapen.

SANDRA: Is 't iets groot?

WENDY: Nee, klein. Iets heel klein.

SANDRA: Psssst...! Stil! Ik hoor een auto! Snel, allemaal weg! Onze Pa is daar!
(Algemene paniek. Frans is snel onder de tafel gekropen. Wendy duikt achter de zetel. Yvonne haalt vlug een luchtverfrisser uit de kast)

SANDRA: (lacht hen uit) Gefopt...!

WENDY: Sandra, Weet ge nog iets plezanter? Waar is Frans naartoe?

SANDRA: En waar zit Wendy...? (gebaar van schrik)
(Frans komt van onder de tafel gekropen, Wendy komt tevoorschijn van achter de zetel)

FRANS: Loos alarm...? Potverdorie Sandra, nu deed ge me toch schrikken hoor.

YVONNE: Frans, ge zijt er ook ene met een groot blad, maar met een klein bang hartje, geloof ik.

WENDY: Zoals de meeste venten, Yvonne!

YVONNE: Even serieus nu, ik denk dat het beter is dat Frans en Wendy nu vertrekken. We moeten geen herrie zoeken als dat voor niks nodig is.

FRANS: Dames, uw dienaar groet u. Ik zou zeggen, Sandra ge krijgt nog drie afscheidskussen, maar een minderjarige moogt ge nog niet kussen of ge vliegt in de gevangenis.

YVONNE: En ik hou niet zo van kussen, Frans. Trouwens met mijn griep zoudt ge ze zelf ook op uwe nek krijgen.
(Alle blikken naar Wendy)

WENDY: (beschermt zich) En ik ben ook nog minderjarig!

SANDRA: Ze liegt, Frans! Wendy is drie maanden geleden al achttien geworden.

FRANS: Kom Wendy, ge moogt ne vrijgezel niet in de kou laten staan! Ne

vrijgezel is ook meer ne mens.
(Wendy krijgt drie kusjes van Frans)

WENDY: Frans, uw stoppelbaard steekt.

FRANS: Dat hebben de meisjes graag naar 't schijnt.

YVONNE: Denk dan maar rap iets anders.

FRANS: Mensen, tot een andere keer hé. Saluut. (af, maar vergeet z'n sigaretten weer)

WENDY: Ik ben ook weg. Tot... ja tot wanneer eigenlijk?

SANDRA: Morgenvoormiddag. Onze Pa gaat dan altijd een wandeling maken in het bos.

WENDY: Okee, tot morgen dan. Doe!

SANDRA: Doe!
(Wendy af)

SANDRA: Het is lang geleden dat we nog zo gelachen hebben. Waarom heb ik gene Pa zoals Frans?

YVONNE: Vóór Aline verongelukt is was uwe Pa zoals Frans.
(Yvonne spuit met de luchtverfrisser door het huis, reinigt asbak weer en doet de strijk naar de keuken en keert weer. Sandra helpt haar)

YVONNE: Waar is de tijd toen we nog op vakantie gingen in de Ardennen en tijdens een wandeling verdwaalden in het woud!

SANDRA: Dat herinner ik mij nog. En ons Aline en ik maar wenen. En gij en onze Pa maar lachen. Lachen om uw eigen miserie!

YVONNE: Toen konden we dat nog. Iemand die lacht is gelukkig, punt uit! Ook al is dat om uw eigen miserie.

SANDRA: Een gek lacht ook veel.

YVONNE: Wij waren gelukkig, Sandra. En we hadden er ook alle reden voor. Een eigen huis, twee prachtige kinderen, iedereen gezond. Wat wil een mens nog meer? Met het verongelukken van ons Aline is er méér gestorven in ons huis. Soms heb ik het vermoeden dat het einde van de ellende nog niet in zicht is.

SANDRA: Ge moet positief denken, Ma!

YVONNE: (keurt de relikwieën bij de foto van Aline) Droom ik nu of slaap ik?

SANDRA: Waarom?

YVONNE: (ad foto van Aline) Ik zie niks mis en toch is het niet zoals anders. Maar wat...? Sandra, ziet gij iets speciaals wat ik zou kunnen vergeten zijn?

SANDRA: Wat moet ik zien?

YVONNE: Dat is hier niet zoals anders. Wat scheelt eraan?

SANDRA: (monstert) Maar natuurlijk!

YVONNE: Wat is 't?

SANDRA: De kaars, Make. De kaars brandt niet! Ik heb toch voor alles een goed oog hé. Als ge mij niet moest hebben...!

YVONNE: Hoe kan ik zo stom zijn om dat te vergeten! (snel naar keuken om lucifers te halen, keert dan weer) Waar liggen de lucifers, Sandra?

SANDRA: Dat moet ik aan u vragen want ik gebruik ze niet.

YVONNE: Kom Sandra, helpen zoeken!

SANDRA: Allé Make, windt u toch zo niet op.

YVONNE: Gij weet zeker niet tot wat uwe Pa in staat is als hij merkt dat die kaars niet brandt?

SANDRA: Er staan toch bloemen bij.

YVONNE: (hypernerveus) Die kaars MOET branden! Snel, seffens is 'm daar!
(af naar keuken)

SANDRA: (roept) Doe maar rustig, Ma. Wij zijn ook maar mensen hé.
(Bob en Edwin komen binnen. Edwin laat z'n valies neerploffen en zucht. Sandra ongerust uit de zetel)

YVONNE: (OFF roepend vanuit de keuken) Ik heb ze gevonden, Sandra! Ze lagen op de ijskast! (komt binnen maar stuit onverwachts op Bob en Edwin. Ze houdt de lucifers achter haar rug)

YVONNE: (met bang lachje) Oh, ge zijt er al.

BOB: Ge ziet zo bleek, Yvonne.

YVONNE: Ik zit met de griep. Ge zijt zo laat thuis?

BOB: File en nog eens file. Dat kan zo niet blijven duren. Dat is nu elke vrijdagavond zo. De mensen willen precies allemaal op hetzelfde uur naar huis.

EDWIN: (geeft Sandra een kusje) Dag kindje.

SANDRA: Dag Pa.

(achter zijn rug probeert Yvonne de kaars aan te steken, maar dat lukt niet onmiddellijk)

EDWIN: (merkt haar, dan streng) Wat zijt gij daar aan 't doen?

YVONNE: (met rug tegen de muur, bang lachje) Ik euh... ik steek de kaars aan!

EDWIN: Waarom brandt die kaars niet?

YVONNE: Omdat ik ze nu ga aansteken. (steekt kaars aan) Voila. Dat kan er ook weeral een tijdje tegen.

(Edwin keurt de relikwieën bij de foto. De spanning in de huiskamer is te snijden)

EDWIN: (richt zich naar Yvonne) Waarom is haar uurwerk niet opgewonden?

YVONNE: Dat moet ik toevallig vergeten zijn!

EDWIN: Een uurwerk dat niet tikt is dood, dat weet ge toch! Waarvoor ligt het hier anders? Ge houdt uw zaken niet in de gaten!

YVONNE: Wat vindt ge van de bloemen?

EDWIN: Is dat nu een kleur voor een overledene? (zet bloemen voor de kast op de grond)

YVONNE: Sorry, ik dacht dat ge 't fijn zou vinden.

EDWIN: Wat gebeurt hier allemaal achter mijne rug? Als ge de tijd nog niet meer hebt om een kaars aan te steken en een horloge op te winden dan is 't al ver gekomen!

SANDRA: (probeert Yvonne te redden) Wij doen ons best, Pa.

EDWIN: Waar zijn m'n gazetten...?

YVONNE: In de keuken. Sandra, haal die gazetten eens! Kop koffie, Bob?

BOB: Dat kan ik wel verdragen, ja.

(Edwin laat zich in de zetel vallen. Sandra komt binnen met een stapel kranten en legt die naast Edwin in de zetel. Edwin controleert. Algemene stilte)

EDWIN: Waar zijn die van woensdag? Daar is er geen enkel bij van woensdag!

YVONNE: Die zijn er ook niet!

EDWIN: Waarom niet?

YVONNE: Woensdag kon ik niet.

EDWIN: Waarom niet?

YVONNE: Ik was woensdag ziek. Ik heb de hele dag in bed gezeten!

EDWIN: En Sandra dan?

YVONNE: Die moest naar school.

EDWIN: Een halve dag ja. Dan heeft ze nog een halve dag de tijd om achter die gazetten te gaan.

YVONNE: Ge kunt dat kind toch niet de straat opsturen om...

EDWIN: (onderbreekt) Waarom niet? Is zij soms te goed om voor Aline iets te doen?

YVONNE: Aline is dood, Edwin! Zij zou zoiets zelf niet gewild hebben. Begrijp dat nu toch eens! Het leven gaat voort voor ons drieën. Dat is plezant bij de burens gaan bedelen om gazetten!

EDWIN: Ge hoeft voor mij niks anders te doen.

YVONNE: Ik wil meer doen voor u, maar niet elke dag gaan bedelen om iets... iets... iets dat totaal geen enkel nut heeft!

EDWIN: (haalt fel uit) Ik wil mijn gazetten! Verstaan! Van elke dag! Ook van woensdag! En ook als er niemand goesting heeft om ze dan gaan te halen!

BOB: Edwin, ge zijt verkeerd bezig. Die mensen doen voor u wat ze kunnen, maar gij aanvaardt gewoon geen hulp. Ge schreeuwt moord en brand als die kaars toevallig eens niet brandt! Waar zit uw verstand? Een prettige thuiskomst voor vrouw en kind, moet ik zeggen!

EDWIN: En gij, gij komt alleen maar hier om me heen en weer te brengen van en naar de instelling. Verder niks! Dan wil ik ook niet dat ge u bemoeit met mijn huishouden!

BOB: Ik doe dat om u te helpen. Maar gij zijt een ijsberg die voor niks vatbaar is.

EDWIN: Ik heb u niet gesmeekt om me weg te brengen.

BOB: Dat is een geste van onze vereniging. Dat weet gij zelf ook.

EDWIN: Voor mij hoeft het niet meer. Ik kan wel met de trein of met de bus gaan. Of al moet ik te voet gaan. Het interesseert me geen fluit! Weet ge dat!

BOB: Als ge u zo blijft gedragen dan gaat ge nog meer verliezen! Ik offer verdorie gewoon mijn vrije tijd op om u uit de nood te helpen. En weet ge waarom? Weet gij trouwens wel waarom ik ben lid geworden van die vereniging? Omdat ik ook een kind heb verloren. Maar dat snapt ge niet! Of dat wilt ge niet snappen! Gij denkt dat gij maar alleen getroffen zijt op deze wereld. In tegenstelling tot u doe ik een beetje moeite om uit dat diepe trieste dal te kruipen wat mijn vrouw en mezelf na veel bloed, zweet en tranen gelukt is. En welke moeite doet gij? Niks! Dan in uw schelp kruipen waardoor ge nog twee lieve mensen verwaarloost!
(algemene stilte)

YVONNE: Uw dochter moet u ook nog iets vragen! (port Sandra aan)

SANDRA: Pa, ik zou graag naar dat popfestival van Brian Adams gaan! Die komt maar één keer in z'n leven naar ons land. 't Is de beste zanger van

de hele wereld. Ik zou u echt dankbaar zijn als ik zou mogen gaan.

EDWIN: Sandra, ge kent nog niks van de wereld. De wereld is slecht. Rotslecht! Ik ken dat, dat is daar een oord van verderf! Drugs, sex en een bende zatlappen. Ik wil niet dat ik ook u moest verliezen. Nee, doe dat niet! Laat de dwazen hun gangen maar gaan. Gij zijt toch anders opgevoed. Sorry Sandra!

(Sandra nederig met ghettoblaster naar haar kamer? Edwin met valies naar keuken)

YVONNE: (volledig aan de grond) Ik hou het hier niet meer uit! Ik hou het hier niet meer uit!

BOB: Begrijpelijk. Ik zou het ook niet kunnen. Wie wel trouwens?

YVONNE: Bob...?

BOB: Ja.

YVONNE: Ge hebt voor ons al veel gedaan. We appreciëren dat ook enorm. Maar toch wil ik u nog om één gunst vragen.

BOB: Als het te realiseren is dan is dat voor mij geen enkel probleem.

YVONNE: Is het mogelijk om Edwin volgend weekend ginder te houden?

BOB: In de instelling? Of wat bedoelt ge?

YVONNE: Ja.

BOB: Dat is altijd mogelijk, maar dan moet ik m'n relaties binnen de instelling aanspreken. Of ze daartoe bereid zijn is de volgende vraag. Maar we kunnen het alleszins proberen.

YVONNE: Men moet in samenspraak met de dokters van de instelling maar iets verzinnen om Edwin daar te houden.

BOB: Mag ik ook de reden weten, Yvonne?

YVONNE: Sandra is volgende week zaterdag jarig, ziet ge. En ik wou eens met ons twee alleen zijn. Maar verder geen woord daarover! Aan niemand!

BOB: Tuurlijk niet! (staat recht) Ik zal zien wat ik kan doen. Zorgt gij er ook maar voor dat er niks van uitlekt want ik kan er heel wat last mee krijgen.

YVONNE: Alvast bedankt op voorhand.

BOB: Ik ben ermee weg. Doe de groeten nog aan Sandra. En ik laat wel iets weten. Goei weekend nog.

EDWIN: (komt van keuken) Is die zieleknijper weg? Eindelijk! (zet zich aan tafel terwijl hij de kranten doorbladert op zoek naar overlijdensberichten)

YVONNE: Ik zal de soep serveren. (wil naar keuken gaan)

EDWIN: Nee, laat maar.

YVONNE: Waarom niet?

EDWIN: Ik heb geen honger.

YVONNE: Ge moet eten.

EDWIN: (doorzoekt enkele pagina's in de krant) Hier heb ik weeral genoeg stof om te knippen en te plakken.

YVONNE: (ruimt tafel terug af) Waarom houdt ge niet op met die dingen? Wat haalt het allemaal uit?

EDWIN: (ontdekt pakje sigaretten van Frans) Wat is dat...?

YVONNE: Oh..., dat zijn sigaretten.

EDWIN: Dat zie ik ook wel. Is die kwakzalver nog hier geweest?

YVONNE: Bedoelt ge Frans?

EDWIN: Natuurlijk, wie anders?

YVONNE: Nee.

EDWIN: Hoe nee...? Wat gebeurt er hier dan allemaal achter mijne rug...?

YVONNE: Niet wat dat ge denkt!

EDWIN: Oh nee, ge staat te liegen dat ge zwart ziet! Vanwaar komen die sigaretten dan?

YVONNE: Van Frans zeker!

EDWIN: Wel dan! En hij is hier niet geweest, zegt ge!

YVONNE: Hij was die sigaretten verleden zondag toch vergeten. Dat weet gij toch ook!

EDWIN: Oh, en liggen die hier nog altijd op tafel van zondagavond. Moet ik dat geloven? Maak maar dat ge weg zijt met dat bestek en breng me mijn plakgerief! En Sandra moet naar beneden komen.

YVONNE: Waarvoor?

EDWIN: Ze moet me komen helpen bij het knippen en plakken.

YVONNE: Laat dat kind toch gerust. Zij is geen vervangster voor Aline. Sandra is een ander kind, met andere gevoelens.

EDWIN: (strenger) Zijt ge al terug met mijne lijm?
(Yvonne verbitterd naar keuken)

EDWIN: (roept aan de trap) Sandra...?

SANDRA: (OFF) Ja.

EDWIN: Kom eens naar beneden!

(Yvonne op met plakdoos en zet die op een stoel)

EDWIN: Het lijkt dat gij al over uw verdriet heen zijt! Mist gij Aline eigenlijk nog wel? Of is 'weg' bij u dan ook hetzelfde als 'vergeten'! Uit het oog, uit het hart zoals men dat zo mooi zegt in de volksmond.

YVONNE: Aline is en blijft ook mijn kind!

EDWIN: Dan zou ik dat toch wat meer laten merken, als ik van u was.

YVONNE: Ge moest eens weten hoeveel pijn ik hier vanbinnen heb!

EDWIN: Gij kunt zeggen wat dat ge wilt!

(Yvonne pinkt een traan weg, verbolgen over deze zware uitspraak gaat ze naar keuken. Sandra op)

EDWIN: (tot Sandra) Kom hier maar naast me zitten!

SANDRA: Maar Pa...!

EDWIN: (ad plakwerk) Ik weet dat ge dit niet graag doet, maar ge moet het leren.

(Sandra zal onder volgende dialoog helpen met knippen en plakken)

SANDRA: Waarom doet ge dat eigenlijk, Pa?

EDWIN: Wel..., ik zal het alleen tegen u vertellen. Dit is een eerbewijs aan al de kinderen die verongelukt zijn.

SANDRA: Maar Pa, dat haalt toch niks uit!

EDWIN: Daar weet gij niks van, snotaap! Gij zijt nog veel te jong om dat te begrijpen. (snuift) Adem eens langs hier! (snuift weer) Hebt gij gerookt...?

SANDRA: Ikke?

EDWIN: Is die Frans nog langs geweest?

SANDRA: Ja.

EDWIN: Hoe? En uw Ma zegt van niet?

SANDRA: (redt zich) Verleden week hé. Ge hebt het toch zelf gezien!

EDWIN: Oppassen met die Frans! Niet binnenlaten als die komt aankloppen als ik niet thuis ben! Ge weet dat één bacterie heel uw lichaam kan vergifigen. Wel, die Frans is zo'n bacterie! Als die hier drie dagen na elkaar komt dan ligt ons gezin uit elkaar!

SANDRA: Gij hebt over iedereen slechte gedachten. De mensen zijn allemaal niet slecht, Pa! Ge moet wat meer optimistisch zijn. Ge moet ook de goei dingen in de mensen zien.

EDWIN: Die zijn er niet! Het zijn allemaal zwarte raven die het geluk uit uw lichaam zuigen. Hoe meer miserie dat ge hebt, hoe luider zij zullen lachen met u!

SANDRA: Gij denkt maar dat ze met u lachen!

EDWIN: Hierbinnen spelen ze komedie en als ze de deur achter hun gat dichttrekken dan lachen ze.

SANDRA: Pa...?

EDWIN: Wat is er, kind?

SANDRA: Waarom doet gij niet normaal zoals andere vaders?
(Edwin staart lang voor zich uit)

SANDRA: Als ge de vader van Wendy ziet, dat is een zonneke in huis. Dat is een plezier om met die mens te praten. Die is nu altijd goed gezind.

EDWIN: Dat zijn mensen die nog niks meegemaakt hebben.

SANDRA: Daar bestaat nog zoiets dat 'liefde' heet. Ons Ma en ik zijn er ook nog.

EDWIN: We zijn toch vrienden.

SANDRA: Dat is niet genoeg, Pa. We willen nog dichterbij u staan.

EDWIN: Ge moogt mijn verdriet niet onderschatten, kind.

SANDRA: Dat doen we niet. Denkt ge dat wij Aline niet missen? Denkt gij dat ik daar gene last mee heb dat haar stoel aan tafel voor altijd leeg zal blijven als we gaan eten?

EDWIN: Ik had twee kinderen die ik allebei op dezelfde manier wou grootbrengen, maar ik ben er niet in geslaagd. Ik heb gewoon gefaald in dit leven. Samen uit, samen thuis ja, maar onderweg haakt er wel ene van de vier af! En daar kan ik niet tegen! Daar heb ik het heel moeilijk mee!

SANDRA: Ge hebt niet gefaald, Pa! Ge moet dat schuldgevoel van u trachten af te zetten en dat kan alleen door van ons te houden. Wees eens lief tegen ons Ma. Ze doet zoveel voor ons!

EDWIN: Uw Ma begrijpt mij niet! Uw Ma wil mij niet begrijpen!

SANDRA: Dat denkt ge maar.

EDWIN: Soms denk ik dat ze de dood van Aline al vergeten is.

SANDRA: Ons Ma probeert het anders te verwerken dan gij. Ik ben nog niet vergeten hoe ze daar bij het raam zat te wenen de maanden die volgden na de begrafenis van ons Aline. Telkens als de school uit was zat ze daar. Ze keek naar de kinderen die hier voorbijreden. Ze wachtte op Aline en op mij. Maar Aline kwam niet meer naar huis. Dat ben ik nog niet vergeten, Pa. En dat zal ik ook nooit vergeten.

EDWIN: Uw Ma is sterker dan ik.

SANDRA: Elk weekend is dat hier een droevige gebeurtenis. Gij snapt niet dat we van u houden. Wij hebben u nodig. Wij steken onze hand naar u uit maar gij wilt de onze niet vastpakken! We willen u met alle middelen steunen, maar dan moet gij ook een beetje meewerken van uw kant.

EDWIN: Ge verstaat mij niet goed, Sandra. Ik zie steeds en overal de beeltenis van Aline voor me. Kunt ge u dat wel voorstellen? En die instelling waar dat ik zit dat haalt niks uit. Ik heb lang het vermoeden gehad dat ze me konden helpen, maar ik moet m'n mening herzien. Na de zomer zal ik er niet meer naartoe gaan. Het zijn daar enkel bloedzuigers. Ze slaan gewoon geld uit mij!

SANDRA: Nee Pa, ze willen u genezen.

EDWIN: Maar ik ben niet ziek! Hoe kunnen ze me dan genezen?

SANDRA: Ge zijt wel ziek, Pa!

EDWIN: (ontwijkt onderwerp) En hoe is 't op school?

SANDRA: Goed, ik doe m'n best.

EDWIN: Ge zit onder het gemiddelde van Aline.

SANDRA: Niet vergelijken, Pa. Ik ben Sandra. Ik ben Aline niet!

EDWIN: Volgende week wordt ge achttien.

SANDRA: Het doet me plezier dat ge dat niet vergeten zijt.

EDWIN: Ge wordt al een grote meid. (streelt door haar haren) En ge weet als ge achttien wordt dat ge dan van mij iets krijgt om rond uw hals te hangen.

SANDRA: Pa...?

EDWIN: Ja.

SANDRA: Weet ge dat ik van u hou?

EDWIN: Ja, dat weet ik. Ik hou ook van u en van uw Ma.

(Sandra geeft Edwin een kusje op de wang)

EDWIN: (wordt emotioneel en krijgt het moeilijk) Maar... Maar alles is zo moeilijk...! Zo ver weg...! En ik kan niet meer terug! (schudt met z'n hoofd) En niemand kan me begrijpen!

doek

DERDE BEDRIJF (eerste scène)

(Zaterdagnamiddag. Een week later. De relikwieën staan niet bij de foto van Aline. Het is een prachtige dag. Een vaas met bloemen op de tafel verfrist de hele woonkamer. Er speelt zachte muziek. Sandra is jarig. Ze heeft net een Jeansvest en Jeansbroek gekregen van Yvonne. Ze is gelukkig en showt zichzelf voor de spiegel)

YVONNE: Trek het eens aan!

SANDRA: (grapt) Straks, anders is 't te rap versleten! Is dat alles wat ik krijg?

YVONNE: Is dat nog niet genoeg? Ge weet zeker niet wat dat kost!

SANDRA: En snoepkes?

YVONNE: (overhandigt haar nog een doos pralines) Hoe dat ze 't ruiken hé!
Wat vindt ge van die Blue Jeans?

SANDRA: Ik vind 'm prachtig. Gelijk ik nu niet een beetje op Brian Adams, Ma?

YVONNE: Dat moet ge aan iemand als mij vragen! Ik ken die zanger niet eens!

SANDRA: (kusje voor Yvonne) Merci Ma. Ik ben eens benieuwd wat Wendy voor mij gekocht heeft.

YVONNE: Ik ben nog iets vergeten! Zet u eens voorover!

SANDRA: (bukt zich) Toch geen achttien hé!

YVONNE: Waarom niet?

(Yvonne knijpt Sandra achttien keer in haar achterwerk. Sandra tracht zich speels te verzetten. Bij de laatste keer wil Sandra vluchten, maar Yvonne houdt haar tegen en knijpt in haar achterwerk)

YVONNE: ...En dat is achttien!

SANDRA: Waarom is onze Pa dit weekend eigenlijk niet naar huis gekomen?

YVONNE: Misschien willen de dokters nog wat bijkomende onderzoeken doen.

SANDRA: Het moet toch lukken dat dat net op mijne verjaardag is! Wist ge dat zelfs onze Pa een verjaardagscadeau heeft voor mij?

YVONNE: Dat zal wel.

SANDRA: Echt waar, Ma. Weet ge nog dat ons Aline op haar achttiende verjaardag een gouden kettinkje van hem kreeg?

YVONNE: Nu valt mijne frank! De laatste weken heeft hij me een paar keer geld gevraagd toen hij vertrok. Ge hebt gelijk, Sandra. Daar staat u nog iets te wachten.

SANDRA: Spijtig dat 'm dit weekend niet naar huis kan komen.

WENDY: (op met plastic zak) Hello everybody! (drie kusjes voor Sandra) Happy Birthday!

(Sandra staat nieuwsgierig te wachten op haar cadeau die ze van Wendy zal krijgen en staart naar de plastic zak)

WENDY: (plagend) Schoon weer hé.

SANDRA: Ja.

WENDY: Echt weer om een wandeling te maken.

SANDRA: (wil in plastic zak kijken) Kom Wendy, voor de pinnen met uwe cadeau!

WENDY: Nee, eerst raden!

SANDRA: Een CD van Brian Adams?

WENDY: Nee.

SANDRA: Heeft het iets te maken met Brian Adams?

WENDY: Ja.

SANDRA: Een poster van Brian Adams!

WENDY: Nee. Hoe kan dat trouwens in zo'n kleine plastic zak?

SANDRA: Kom Wendy, ik besterf het bijna van nieuwsgierigheid.

(Wendy overhandigt Sandra een doosje. Sandra opent, het blijken oorbellen te zijn)

SANDRA: Merci Wendy. Maar wat heeft dat met Brian Adams te maken?

WENDY: Kijk eens wat erin gegraveerd staat!

SANDRA: (leest) Y love Brian Adams! Prachtig. Wendy, gij zijt altijd zo origineel.

Waarom kan ik dat niet? Oh, ik vind ze prachtig. Ma, kijk eens. (steekt ze aan haar oren)

YVONNE: Schoon.

SANDRA: Spijtig dat ze niet van goud zijn.

WENDY: Hela, dat ding kost me nu al een hele maand zakgeld!

SANDRA: Grapke. Wat zit er nog in uwe plastic zak?

WENDY: Niet kijken! Gij zijt veel te nieuwsgierig! En wat hebt ge van uw Ma gekregen?

(Sandra toont haar Blue Jeans en houdt 'm voor haar figuur)

WENDY: Prachtig. Echt à la Brian Adams. Hoe weet uw Ma toch dat ge zoiets graag had?

YVONNE: (ad Wendy) Ik heb specialisten geraadpleegd.

WENDY: En hoe voelt het om achttien jaar te zijn?

SANDRA: Ik moet zeggen dat ik me echt meerderjarig voel. Wat is dat eigenlijk 'meerderjarig'?

YVONNE: Eigenlijk zijt ge vanaf vandaag volwassen.

SANDRA: Gisteren nog niet dus?

YVONNE: Nee.

SANDRA: Wat is dat nu voor zever?

YVONNE: Dat is gene zever. Dat is zo.

SANDRA: Okee, dan zullen we maar beginnen met volwassen te zijn hé.

(beveelt speels) Yvonne, haal eens ne warme choco voor ons!

YVONNE: Zotte mus, dat ge daar staat. (af naar keuken)

SANDRA: Vanavond is dat popconcert van Brian Adams! Nog aan gedacht?

WENDY: Nee zeker. Het gaat mijn gedachten gewoon niet uit!

SANDRA: En wij zitten hier. Brian zal nu al wel in Brussel geland zijn.

WENDY: Naar 't schijnt is 'm al van gisteren in ons land.

SANDRA: Dan is die hier ergens blijven slapen?

WENDY: In ons land! Kunt ge dat geloven, Sandra?

SANDRA: Naar 't schijnt kosten de tickets 750 frank!

WENDY: Daar zal wel een volkske op af komen. Dat is iets dat zeker is.

SANDRA: Naar 't schijnt moet hij "life" heel goed zijn!

WENDY: Die van 't Veld gingen er ook naartoe. Met 24 man!

SANDRA: Ging den Bart ook mee?

WENDY: Ja.

SANDRA: Hopla, die ben ik ook weeral kwijt!

WENDY: Daar zijn er nog genoeg zoals den Bart.

SANDRA: Allé Wendy, den Bart dat is den tofste van de hele groep!

WENDY: Ik heb zo'n spijt dat we niet kunnen gaan hé.

SANDRA: Tegen wie zegt ge 't!

WENDY: Maar 750 frank vind ik toch veel!

SANDRA: Beroemde mensen moeten goed betaald worden, hé Wendy.

WENDY: Heeft den Bart u niet gezegd dat 'm zou gaan?

SANDRA: Hij heeft me een keer gevraagd om met ons tweetjes te gaan, maar dat durf ik niet riskeren.

WENDY: Als ge den Bart aan den haak wilt slaan zult ge er iets moeten voor over hebben.

SANDRA: Zou den Bart wel iets zijn voor mij?

WENDY: Waarom niet?

SANDRA: Soms denk ik dat 'm gewoon met mijn voeten speelt. Ook nu weer. Als 'm weet dat ik niet mag gaan waarom gaat hij dan wel? Dat 'm gewoon thuisblijft en met mij ergens afspreekt, achter 't kapelleke bijvoorbeeld.

(Yvonne binnen met warme chocomelk)

YVONNE: Willen de dames nog iets?

SANDRA: Ijsblokjes graag.

YVONNE: Zeg madame, hoe kan dat nu? Hete chocomelk met ijsblokskes.

SANDRA: De klant is koning. Maar eigenlijk heb ik liever wijn dan chocomelk!

YVONNE: Zotte trien. Had gij ook van die kuren toen gij achttien geworden zijt, Wendy?

WENDY: Ja, maar nog niet zo erg!

SANDRA: Ma, nu ik achttien ben mag ik toch ne vrijer hebben hé?

YVONNE: Had ge dat dan nog niet? Ik had er al ene op m'n zestiende.

SANDRA: Hebt gij er veel gehad, Ma?

YVONNE: Die kunt ge op één hand niet tellen.

SANDRA: Wat zoudt ge zeggen als ik hier morgen met ne jongen binnenkwam?

YVONNE: Dat vind ik nog iets te vroeg.

SANDRA: Allé Ma, gij waart er zestien zegt ge juist.

YVONNE: Jamaar, die kwam nog niet binnen hé. Dat was er ene voor op straat. Als ik naar school reed was hij altijd bij me. Hij verdedigde mij, trakteerde met snoep en ijs. In ruil voor een kusje konden wij de jongens rond onze vinger draaien.

WENDY: (heft het glas) Op onze vriendschap, op uw verjaardag en op den Bart! (krijgt tik van Sandra) Pas op Sandra, met die chocomelk op m'n kleren! Ik moet die straks ook nog dragen hoor!

SANDRA: Straks?

WENDY: Wel ja.

SANDRA: Gaat ge nog ergens naartoe dan? Ik vind dat ge wel heel goed gekleed zijt voor ne gewone zaterdag!

WENDY: 't Is toch uw verjaardagsfeest vandaag.

SANDRA: (tot Yvonne) Toch vreemd als er gene Pa in huis is tijdens het weekend. Alles is zo anders. Soms vraag ik me af of er in dit huis nog

wel mag gelachen worden!

YVONNE: Waarom niet?

SANDRA: Dat weet ge goed genoeg, Ma. Als onze Pa thuis is dan is het hier meestal muisstil. Ik vind het toch raar. Mijn eerste verjaardag dat onze Pa mij de hele dag niet zal zien. Kunt ge u dat voorstellen? Hij heeft mij gemaakt maar als ik achttien word kan hij me nog niet eens feliciteren.

WENDY: En als 'm nu eens moest binnenkomen?

SANDRA: We zouden nogal schrikken, vrees ik.

YVONNE: Zo'n weekend zonder hem kan eens geen kwaad. Nu kunnen we toch eens een keer op adem komen.

SANDRA: Als ik had geweten dat onze Pa niet naar huis zou komen dan had ik een ticket gekocht voor Brian Adams.

YVONNE: Zonder mij te raadplegen! Dat is schoon!

SANDRA: Ik ben meerderjarig, hé Ma.

WENDY: Wat gaan we vandaag heel de dag doen?

SANDRA: Dat vraag ik me ook af.

YVONNE: Verrassing! (haalt een tas uit kast)

SANDRA: Wat is dat?

YVONNE: Videobanden. We zitten safe voor de hele avond.

SANDRA: Uw films ken ik. Gejaagd door de wind, Sissi de keizerin van Oostenrijk, Johnny Belinda en andere broil!
(Yvonne stopt Sandra ook een omslag in handen)

YVONNE: En dit is nog iets dat ge misschien kunt gebruiken.

SANDRA: (wil teruggeven zonder te openen) Zet dat maar op m'n spaarboekje.

YVONNE: Zoudt ge eerst niet eens kijken hoeveel erin zit, madame?

SANDRA: (praat gewoon door naar Wendy terwijl ze de omslag opent) Als ons Ma naar de film gaat dan zit ze de hele tijd te wenen. Ge hebt zo van die mensen die voor 't minste gepakt zijn. Voor mij gaat er niks boven een goede horrorfilm met veel gekrijs en met veel bloed. De laatste keer dat we samen naar de cinema geweest zijn is ons Ma naar buiten gelopen van de schrik.

YVONNE: Dat is niet waar, Sandra!

SANDRA: Wel waar, Ma! En ge hebt die nacht geen oog dicht gedaan van de schrik. (ontdekt twee tickets in de omslag) Twee tickets...? Voor Brian Adams...? Voor vandaag...? (wordt hysterisch, holt door de woonkamer als een bezetene, kust alles en iedereen wat ze tegenkomt)

YVONNE: En...?

SANDRA: Make...! (omhelst en pinkt een traan weg van blijdschap) Merci! Maar ik begrijp het niet hé! Waarom twee?
(Wendy kucht gemaakt)

WENDY: Mag ik niet meegaan misschien?

SANDRA: (ad Yvonne) Voor Wendy en voor mij...?

YVONNE: Voor wie anders? IK ga daar niet naartoe!

SANDRA: Ik kan het nog steeds niet geloven! Mijn God! Hoe is het mogelijk! En hoe geraken we daar?

YVONNE: Dat is allemaal geregeld. Frans brengt u beiden weg met z'n auto.

SANDRA: Dus Frans weet daar ook al van?

(Yvonne knikt bevestigend)
SANDRA: Is dat allemaal geregeld achter mijne rug?
(Yvonne knikt bevestigend)
SANDRA: Van een echte verrassing gesproken! (omhelst Yvonne opnieuw)
Merci Ma. Gij zijt de liefste Ma van de hele wereld!
SANDRA: Nu begrijp ik waarom Wendy zo goed gekleed is. En nu wil ik ook weten wat er in hare plastic zak zit. (opent en haalt er een pyjama uit)
Een pyjama...? Zoekt gij soms ginder te blijven slapen?
WENDY: Ginder niet!
SANDRA: Waar dan wel?
WENDY: Hier, als ik mag!
SANDRA: (ad Yvonne) Hier...? Bij mij...?
WENDY: Ja.
SANDRA: Ma...?
YVONNE: Ja kind.
SANDRA: Wist gij dat ook?
YVONNE: Maar natuurlijk. Ik heb het Wendy zelf gevraagd.
SANDRA: (omhelst Yvonne) Ik zou u kunnen opeten, Ma.
YVONNE: Laat dat maar stillekes zijn.
SANDRA: Ma, ik hou van u.
YVONNE: Ik ook van u, kindje.
SANDRA: De schoonste verjaardag van m'n hele leven. Nu begrijp ik de echte reden waarom onze Pa niet naar huis komt! Hoe hebt ge dat kunnen regelen?
YVONNE: Zoiets moogt ge nu niet vragen, Sandra!
SANDRA: Ik ben heel blij, maar eigenlijk vind ik het van ons toch niet fair tegenover onze Pa!
YVONNE: Daar moet ge nu niet aan denken. En maak u maar gereed want seffens is Frans daar om u weg te brengen.
SANDRA: (nog steeds aan de grond genageld) Ik kan het nog steeds niet geloven! (leest opnieuw de tickets en bijt erop) Ze zijn toch echt hé?
YVONNE: Maar natuurlijk!
SANDRA: Ma, dit wordt de schoonste dag uit m'n leven. (af naar keuken met Jeansbroek)
YVONNE: Oef, 't is gelukt! Ik heb zelden zo'n gelukkig kind gezien. Bedankt Wendy, omdat ge 't spel wou meespelen.
WENDY: Ik moet u bedanken, Yvonne. Voor mijn ticket.
YVONNE: Ge weet toch dat gij hier kind aan huis zijt. De manier waarop gij Sandra hebt opgevangen toen Aline verongelukt is dat was indrukwekkend. Dat zal ik nooit vergeten. Daar zal ik u eeuwig dankbaar voor zijn.
(Sandra stoot met veel allure binnen, ze draagt haar Jeansbroek)
SANDRA: En vandaag gaan we de wereld veroveren. Past m'n broek, Ma?
YVONNE: Als gegoten!
(Sandra trekt ook haar Jeansvest aan)
WENDY: Fantastisch!
SANDRA: Ik krijg weer zo'n raar voorgevoel hé. Verleden jaar op mijne

verjaardag had ik dat ook en toen is onze hond gestorven. Twee jaar geleden brak ik m'n arm tijdens het schaatsen! Eigenlijk ben ik toch bang want op mijn verjaardag gebeurt er steeds iets narig!

YVONNE: Och, aan zulke dingen moet ge nu niet denken. Ge wordt toch ook geen klein pessimistje zeker?

SANDRA: 't Is toch waar, hé Ma!

WENDY: Sandra, Mag ik die oorbellen nu eens zien als ge ze draagt?
(Sandra showt)

WENDY: Ge staat er goed mee.

SANDRA: Spijtig dat ge van op afstand niet kunt zien dat de naam van Brian Adams erin staat.

YVONNE: (spottend) Ge kunt het ook elke keer zeggen als er iemand naar kijkt.
(toevallig loopt Sandra voorbij de foto van Aline)

SANDRA: Ma, zouden we de kaars niet aansteken?

YVONNE: Waarom? Uwe Pa is er toch niet?

SANDRA: Dat is de eerste keer na haar dood dat die kaars in 't weekend niet brandt. Weet ge dat ik stilaan het gevoel krijg dat een 'verjaardag vieren' iets verkeerd is omdat ons Aline gestorven is!

YVONNE: Dat heb ik ook. Dat is het schuldgevoel dat weer bovenkomt. Daar moet ge u overheen zetten.

SANDRA: Jamaar, onze Pa moet ervoor boeten!

YVONNE: Wie zegt dat? Dat is toch niet waar zeker!

SANDRA: Allé Ma, voor mijn plezier moet hij ginder blijven!

YVONNE: Kindje, ik probeer te leven. Gewoon te leven! En ik tracht ervoor te zorgen dat mijn dochter Sandra dat ook doet.
(Frans komt binnen met geschenk)

FRANS: (begint te zingen) Happy Birthday to you....
(Sandra wil geschenk in ontvangst nemen)

FRANS: Hela..., eerst drie kussen!
(Sandra krijgt van hem drie kussen)

FRANS: Gefeliciteerd meid! Ben ik de eerste man die u mag kussen?

SANDRA: Ja.

WENDY: Laat me niet lachen...! En den Bart dan?

SANDRA: (verwittigt) Wendy...!

YVONNE: Wat is dat daar allemaal met die Bart?

SANDRA: Niks Make. (opent geschenk. Het blijkt een poster van Brian Adams te zijn) Dat is 'm nu se! Mijne God...! Als ik daarmee kon trouwen dan deed ik het morgen al.

YVONNE: Zotte doos, ge weet niet wat dat ge zegt!

FRANS: Ge hebt gelijk, Sandra. (ad poster) 't Is bij die mannen dat het geld zit!

SANDRA: Merci Frans. Hoe wist gij dat...? (ad poster)

FRANS: Wendy heeft me geholpen.

WENDY: Natuurlijk, anders was 'm in staat om Eddy Wally mee te brengen.

FRANS: En hoe zit het hier? Iedereen klaar om te vertrekken want 't is nog meer dan een uur rijden. En ik moet nog ergens anders zijn.

YVONNE: Sandra, hebt ge de tickets?

SANDRA: Ja.

YVONNE: En uwe portefeuille?

SANDRA: Ja overbezorgd Make!

YVONNE: Pas maar op dat ze 'm niet stelen. En op uw gemak ginder hé. Ge zijt achttien, dus weet ge onderhand wel wat dat ge moet doen en laten!

FRANS: (ad Yvonne) Ze weten toch dat ze straks met de bus moeten terugkomen.

SANDRA: Waarom?

YVONNE: Dat was ik vergeten te zeggen. Frans heeft nog ergens een kapelleke onderweg!

WENDY: Ik denk dat Frans een lief gevonden heeft!

FRANS: Denkt ge nu echt dat ik niks beters te doen heb dan achter de vrouwen te jagen? Kom, we zijn weg!
(afscheid nemen)

SANDRA: (ernstig) Nogmaals Merci, Ma. Ik ben zo gelukkig. Spijtig dat ons Aline er niet kan bijzijn.

YVONNE: Daar moet ge niet te veel aan denken. En straks als ge thuiskomt staat er nog een kleine verrassing te wachten!

SANDRA: En als onze Pa nu eens te weten komt dat ik naar dat popfestival geweest ben?

YVONNE: Niks van aantrekken want die komt dat nooit te weten!
(Frans, Sandra en Wendy gaan naar buiten)

YVONNE: (roept nog na bij de buitendeur) Amuseer u maar!
(Yvonne trekt een schort aan, zet zachte muziek aan en leest in een kookboek terwijl ze mee neuriet. Ze begint de tafel te dekken voor drie personen. Ze staart naar de foto van Aline, neemt foto op en kust hem)

YVONNE: Bedankt Aline, voor de fijne verjaardag die ge uw zuster Sandra hebt gegeven. En denk alstublieft niet dat ik u vergeten ben. (kust nogmaals de foto en zet hem terug op de kast. Ze neemt een bloem uit de vaas op tafel en legt die bij de foto van Aline. Vervolgens af naar keuken)
(Bob op bezoek)

BOB: (roept) Volk in de winkel! Hallo! Niemand thuis...?

YVONNE: (komt van keuken) Oh, gij zijt het. Dag Bob.

BOB: Sorry dat ik stoor Yvonne, maar ik moet naar familie. En daar ik de instelling van Edwin passeer kom ik zijn kranten en de rest van het materiaal maar halen. Edwin is er niet over te spreken dat hij dit weekend ginder is moeten blijven!

YVONNE: Weet hij dan iets?

BOB: Nee, maar ik ken de hoofdverpleger vrij goed en ik heb hem de situatie uitgelegd. Hij vond het ook beter om Sandra eens te laten genieten van haar verjaardag. En die hoofdverpleger heeft me deze voormiddag opgebeld. Edwin is uit z'n krammen geschoten en heeft een deel van z'n kamer vernield.

YVONNE: Zou Edwin te weten komen dat ik dat gevraagd heb?

BOB: Ik zou niet weten hoe?

YVONNE: Ik zal zijn materiaal eens gaan halen.

BOB: (ad gedekte tafel) Wat is 't? Groot feest zeker?

YVONNE: We doen ons best hé.

BOB: Breng Sandra mijn felicitaties over.

(Yvonne naar keuken. Bob monstert de kamer. Yvonne weer op met kranten en de doos met het knip- en plakwerk)

YVONNE: Voila.

BOB: Dat is nogal een hoop hé.

YVONNE: Waarom doet Edwin zoiets eigenlijk? Wat voor nut heeft dat? Niemand begrijpt er iets van.

BOB: De psychiaters van de instelling zeggen dat het voor hem een uitlaatklep is.

YVONNE: Ik zal nog eens wat halen!

(Yvonne haalt nog een doos met de afgewerkte resultaten. Dit blijken de kartonnen plaatjes te zijn waar dat Edwin de kranteartikels opplakt)

BOB: (monstert de plakresultaten en leest er enkele titels van)

-Kleuter van vier komt onder tractor terecht en overlijdt ter plaatse.

-Kind overlijdt tijdens overbrenging naar kliniek na fatale val in oude waterput.

-Twee tieners verdrinken in parkvijver tijdens schaatsen.

-Ontvoerd meisje van veertien teruggevonden. Verkracht en gewurgd. Dader spoorloos.

-Dronken chauffeur rijdt in groep chiroleden. Twee doden en zes gewonden.

-Meisje van zestien overlijdt aan overdosis heroïne.

(tot Yvonne) Zijn dat 'zijn kinderen' waarover hij het zo dikwijls heeft?

YVONNE: (verduidelijkt) Het zijn 'kinderen van karton'!

BOB: Ik ga nu maar eens door want mijn vrouw wacht in de auto.

YVONNE: Waarom brengt ge haar niet mee binnen?

BOB: Yvonne, nog een prettig feest verder.

YVONNE: Bob...?

BOB: Ja.

YVONNE: Zeg tegen Edwin dat ik het heel erg voor hem vind dat hij daar moet blijven. En zeg hem ook dat ik hem heel erg mis en dat ik van hem hou.

BOB: Zal ik doen, Yvonne. Groetjes nog. (af met kranten en plakgerief)

(Yvonne zoekt in de resultatendoos en vindt een artikel op karton geplakt. Ze leest het met de nodige emotie)

YVONNE: Fatale klap! Zaterdagavond tussen twaalf en één is op de provinciale weg ter hoogte van dancing Cubana Aline F. tijdens het oversteken van de weg terechtgekomen onder een auto. De klap werd deze 18-jarige fataal want ze was vrijwel op slag dood. Er werd reeds herhaaldelijk door verschillende jeugdverenigingen bij het gemeentebestuur op aangedrongen om deze onveilige plaats te voorzien van oranje flikkerlichten en/of verkeersdrempels. Na dit voorval werd er van hogerhand beslist om alsnog tijdens het groot verlof enkele obstakels aan te brengen die het doorkomend verkeer moeten stremmen. (begint te wenen en drukt vervolgens de foto van Aline tegen haar borst) Maar kindje toch, waarom hebt ge ons zo vroeg verlaten? Ik had u nog zoveel te vertellen.

doek

DERDE BEDRIJF (tweede scène)

(Zaterdagavond. De tafel staat volledig gedekt. De stoel van Sandra is versierd en er staan enkele kaarsen op tafel. Feeststemming met vrolijke muziek. Er staat gekoelde Champagne op tafel. Iemand wil de buitendeur openen, maar deze blijkt vast te zijn. Nu begint men luid op de deur te kloppen. Yvonne komt van keuken, steekt de kaarsen op tafel aan en wil de buitendeur openen. Maar de sleutel is weg. Uiteindelijk blijkt deze in haar schort te zitten. Yvonne opent en de deur zwaait open. Sandra en Wendy komen bewaaid binnen. Ze hebben beiden een fel gekleurde pet op hun hoofd)

SANDRA: Ge zit met veel geld in huis zeker, Ma? (merkt dan de prachtig gedekte tafel)

YVONNE: Surprise...!

SANDRA: Amaai..., dat zijn nogal geen prullen hier! Is dat de kleine verrassing?

YVONNE: Dat had ik toch gezegd. Hoe is 't geweest met Brian Adams?

SANDRA: Nooit gezien! Dat volk! Al die enthousiaste mensen die meezongen en meedansten! En Brian was formidabel! Die stem...! Die stem....! In 't echt klinkt die nog beter dan op CD!

WENDY: We hebben beiden nog een CD gekocht en dan deze pet.

YVONNE: Met uw zakgeld toegekomen?

SANDRA: Ik heb nog over. Zeg, ene cola voor 65 frank. Ze zijn nog niet verlegen.

YVONNE: Toch geen dorst geleden?

WENDY: Wij niet! (giechelt)

SANDRA: We hebben uwe tactiek toegepast. We hadden direct een paar jongens achter ons aan. Twee Walen, van Dinant of daar ergens. Ze hebben de hele tijd voor ons getrakteerd.

WENDY: We hebben ze wel ene keer moeten kussen.

YVONNE: Profiteurs! En ge zijt precies hees allebei?

SANDRA: Natuurlijk. Van 't roepen en 't meezingen.

(Sandra en Wendy imiteren een deel van een nummer van Brian Adams)

YVONNE: 't Is al goed! 't Is al goed! Dus, ge hebt u geamuseerd.

WENDY: En of...! Keigoed jong!

SANDRA: Formidabel! Dat vergeet ik nooit meer!

YVONNE: Goeie muziek dus.

SANDRA: Dat is geen muziek, Ma! Dat is iets anders! Dat is nog meer dan muziek. En dan die bassen keihard hé! De pijpen van mijn jeansbroek bewogen elke keer als Brian op z'n gitaar tokkelde. Echt tof!

YVONNE: Wat zouden de dames denken van een uitgebreid menu?

SANDRA: (plagend) Oh, dat is spijtig. Ik heb echt geen honger.

WENDY: Ik wel hoor.

YVONNE: Sandra, plaagstok dat ge zijt!

SANDRA: Grapke!

YVONNE: Zet u maar aan tafel. (af naar de keuken)

(Sandra en Wendy bij de ghettoblaster. Ze testen de nieuwe CD's van Brian Adams, zeer luid. Beiden zingen mee en imiteren 'headbangend' het zware gitaarspel)

YVONNE: (roept bij de keukendeur) Een beetje minder is ook goed! Seffens valt het kot nog in!

(Sandra zet volume minder luid)

WENDY: Ooooh Sandra...!

SANDRA: Wat is 't?

WENDY: Hebt gij het adres van die twee gasten uit Dinant?

SANDRA: Oh nee! Potverdorie! Wat nu?

WENDY: Die van mij heette Francois Leclerc. Dat is alles wat ik van hem weet.

SANDRA: En nog iets.

WENDY: Wat?

SANDRA: Dat z'n kussen naar rijstpap smaakten!

WENDY: Ja, daar zijn we vet me!

SANDRA: Maar ik lust gene rijstpap! Ik heb liever chocolade-pudding.

WENDY: Dan pakt ge er volgende keer ene die naar pudding smaakt hé.

SANDRA: Ga die maar zoeken.

WENDY: Testen, en hij het beste smaakt die loopt ge drie weken achterna.

SANDRA: Die van mij heette Claude. Maar zijn familienaam kon ik niet onthouden.

WENDY: (grapt) Jean-Claude de duizendpoot.

SANDRA: (wegwerpbeweging) Zeg hela...! Weg hé! Eendags-vliegen!

WENDY: We slapen morgenvroeg uit, hé Sandra.

(Yvonne komt binnen van keuken)

YVONNE: Nu zit ge nog niet aan tafel!

SANDRA: Ma, ge moogt ne meerderjarige niet afjagen!

(Sandra en Wendy aan tafel)

SANDRA: (monstert fles) Wat is dat voor wijn?

YVONNE: Wat, Wijn...? Champagne ja! Maar ik heb niet den duurste gekocht!

WENDY: De eerste keer in m'n leven dat ik Champagne drink.

YVONNE: Ge moet daar niet van drinken alsof het cola is hé. Ge moet dat met smaak drinken. Zachtjes laten binnenlopen. Het moet de smaakzenuwen op de tong strelen.

(Men drinkt. Sandra gorgelt. Er wordt gelachen, geschonken en gemorst)

WENDY: Ik voel het precies al in m'n hoofd.

SANDRA: Gij zijt ook altijd rap zat, hé Wendy! (krijgt tik van Wendy) (probeert zware mannenstem te imiteren) Geef er ons nog ene...!

YVONNE: Voor mij niet meer want ik moet naar mijn soep gaan kijken. (richting keuken)

SANDRA: (plots ernstig) Heeft onze Pa getelefoneerd, Ma?

YVONNE: (blijft in deuropening staan) Nee kindje.

SANDRA: Waarom telefoneert hij eens niet om mij een gelukkige verjaardag te wensen?

WENDY: Ja, waarom eigenlijk ook niet?

YVONNE: Ik ga het voorgerecht halen. (af naar de keuken)

SANDRA: Wendy, wat een dag! (puft)

(Bob komt nerveus binnen)

BOB: Is uw Ma thuis?

SANDRA: Ja.

BOB: Waar is ze?

SANDRA: In de keuken. Is er iets?

(Bob antwoordt niet en stapt door naar de keuken)

SANDRA: Er is weer iets gebeurd...!

WENDY: Maar nee! Gij denkt dat maar.

SANDRA: Jawel. Ik voel het! Er gebeurt altijd iets op mijne verjaardag.

(Sandra zet CD uit. We horen vanuit de keuken een korte gil. Yvonne komt dan stil met grote starende ogen binnen, gevolgd door Bob die als troostend gebaar een arm om haar schouders legt)

YVONNE: Sandra...?

SANDRA: Ja Ma.

YVONNE: Daar is iets vreselijks gebeurd!

SANDRA: Met onze Pa?

YVONNE: (knikt bevestigend, dan te stil met veel emotie in haar stem) Hij is dood...!

(Sandra slikt door, Wendy staat recht en aan de grond genageld)

BOB: Hij heeft er zelf een eind aan gemaakt!

YVONNE: (luider en wenend) Hij is dood! Verstaat ge me niet! (zeer luid, bijna hysterisch) Dood, dood, dood, dood...!

(Bob leidt Yvonne naar keuken. Sandra blijft roerloos stilstaan, verbitterd stil en pijnlijk zachtjes wenend. Op de achtergrond horen we redelijk luid "Everything y do" van Brian Adams, luider naar finale toe. Onder de muziek blaast Sandra de kaarsen op tafel uit. Ze gaat voor de foto van Aline staan. Wendy probeert haar te troosten met een zacht schouderklopje en gaat er dan vandoor met haar plastic zak. Sandra haalt traagjes de relikwieën van Aline uit de kast en legt die bij de foto. Ze steekt de kaars aan en blijft naar de foto staren. Een wenende Yvonne en Bob komen van de keuken)

BOB: (overhandigt een gouden kettinkje aan Sandra, dan stil) Dat had uwe Pa in z'n handen toen men hem in z'n kamer heeft gevonden. Uwe naam staat erin gegraveerd. (bij de buitendeur) Ik kom seffens wel langs om naar de instelling te rijden. Probeer wat steun bij elkaar te zoeken. (af)

(Sandra en Yvonne blijven enkele seconden roerloos staan. Dan vallen ze stil wenend in elkaars armen. Sandra met aangezicht naar publiek. Ze weent pijnlijk en sluit haar ogen)

DOEK